

**વહીવટી-કાનૂની શબ્દાવલિ
(અંગ્રેજી-ગુજરાતી)**

**Administrative - Legal Terminology
(English-Gujarati)**

ભાષા નિયામકની કચેરી
ડૉ. જીવરાજ મહેતા ભવન
ગાંધીનગર
૧૯૯૮

પ્રસ્તાવના

૧૯૬૦થી ગુજરાત રાજ્યની રચના થતાં, વહીવટમાં રાજભાષા-ગુજરાતીનો ઉપયોગ કરવાની નીતિ અપનાવાઈ છે. આ નીતિના કાર્યસાધક અમલ માટે આ કચેરી, વહીવટમાં પ્રયોજતા શબ્દોના ગુજરાતી પર્યાય તૈયાર કરીને કોશ રૂપે પ્રગટ કરવાની તેમજ વહીવટી લખાણના ઢાંચાને ગુજરાતી સ્વરૂપમાં ઉતારીને વિવિધ પ્રકાશનો દ્વારા વહીવટની ભાષાને ધોરણસરની બનાવી, તમામ ખાતાં-કચેરીઓમાં લખાણની એકરૂપતા અને એકસૂત્રતા જળવાય એવા પ્રયાસો કરી રહી છે.

સરકારી વહીવટી તંત્રની પ્રત્યેક કામગીરી, નિયમો-વિનિયમો તથા કાયદા અને પેટા-કાયદાઓને અનુસરીને જ કરવાની હોય છે. તેથી તેમાં પ્રયોજતા શબ્દોની જાણકારી હોવી જરૂરી છે. વળી, કેટલાક કેસોમાં વિવિધ અદાલતોના ચુકાદાને લક્ષમાં લેવાના હોય છે. એમાં ક્યારેક લેટિન શબ્દો પણ પ્રયોજાયા હોય છે. તેથી આ બાબતો ધ્યાનમાં રાખીને, વહીવટી સ્તરે વપરાતા કાનૂની પ્રકારના શબ્દોને તારવીને એના પર્યાય સુનિશ્ચિત કર્યા છે તથા એને અંગ્રેજી તથા લેટિન-ફ્રેન્ચ એમ બે ભાગમાં વર્ગીકૃત કર્યા છે.

ત્રિભાષી વહીવટી શબ્દકોશ, વિવિધ ખાતાકીય લઘુકોશ, વિષયવાર શબ્દસંચય, વહીવટી પરિભાષા કોશ જેવી કોશ-શ્રેણીમાં હવે વહીવટમાં પ્રયોજતા કાનૂની પ્રકારના શબ્દોના ગુજરાતી પર્યાય સમાવિષ્ટ કરતી “વહીવટી-કાનૂની શબ્દાવલિ” (અંગ્રેજી-ગુજરાતી) તૈયાર કરી છે.

આશા છે, આ પુસ્તિકા સર્વ સરકારી અધિકારીઓ-કર્મચારીઓને એમની કામગીરીમાં સહાયક નીવડશે અને એ રીતે વહીવટને લોકાભિમુખ બનાવવાની પ્રક્રિયામાં આગેકૂચ ચાલુ રહેશે.

જૂન, ૧૯૯૮
ગાંધીનગર

નટુ પંચાલ
ભાષા નિયામક

બે બોલ

રાજ્ય સરકારની અનેક યોજનાઓનો લોક હિતાર્થે અમલ કરવા માટે વહીવટની ભાષા રાજભાષા ગુજરાતી રાખવામાં આવી છે. સરળ વહીવટી રાજભાષા ગુજરાતીની આ જરૂરિયાતને ધ્યાનમાં રાખીને ભાષા નિયામકની કચેરી વહીવટમાં ઉપયોગી પુસ્તકો પ્રકાશિત કરે છે, વહીવટમાં વિભાગો, કચેરીઓ, બોર્ડો, નિગમો તથા કાનૂની સંસ્થાઓનો સમાવેશ થાય છે.

આજના ‘તકનિકી’ યુગમાં વહીવટનું મહદંશે કમ્પ્યુટરીકરણ કરવામાં આવી રહ્યું છે ત્યારે આવા પરિવર્તન સાથે તાલ મિલાવવા ભાષા નિયામકની કચેરીના ઉપયોગી કેટલાક પ્રકાશનોની સી.ડી. તૈયાર કરવામાં આવી છે. ‘વહીવટી કાનૂની શબ્દાવલી’ પુસ્તક કાનૂની બાબતોમાં સર્વસ્તરે વહીવટને લોકાભિમુખ બનાવવામાં ઉપયોગી થાય તેવાં પુસ્તકો છે. આ પુસ્તકોને સી.ડી. સ્વરૂપે પ્રસ્તુત કરતાં ગૌરવની લાગણી અનુભવું છું.

માર્ચ, ૨૦૦૮

પ્રદીપ ત્રિવેદી
ભાષા નિયામક

વિષયસૂચિ
(Table of Contents)

પૃષ્ઠ નં.
Page No.

ખંડ - ૧

૧થી ૩૪

વહીવટી - કાનૂની શબ્દાવલિ
(અંગ્રેજી-ગુજરાતી)

Part - I

Administrative - Legal Terminology
(English-Gujarati)

ખંડ - ૨

૩૫થી ૪૫

* લેટિન-ગુજરાતી

** ફ્રેન્ચ-ગુજરાતી

Part - II

* Latin - Gujarati

** French - Gujarati

ખંડ - ૧
વહીવટી - કાનૂની શબ્દાવલિ
(અંગ્રેજી-ગુજરાતી)

Part - I
Administrative - Legal Terminology
(English-Gujarati)

A

Abandonment	ત્યાગ; પરિત્યાગ
Abatement of duty on goods	માલ પરના શુલ્કમાં ઘટાડો
Abatement of suit	દાવાની સમાપ્તિ
Abdicant	(પદ, અધિકાર, વગેરેનો) ત્યાગ કરનાર
Abduction	અપહરણ
Abductor	અપહરણ કરનાર; અપહર્તા
Abetment	ગુના-સહાય
Abetter; Abettor	ગુના-સહાયક
Abrogation	નાબૂદી; રદ બાતલ કરવું તે; વિલોપન
Abscondence	બેપતા થવું તે; ફરાર થવું તે
Absconder	બેપતા; ફરાર
Absolute title	અબાધિત માલિકી-હક; અબાધિત હક-ઈલાખો
Absolve	દોષમુક્ત/આરોપમુક્ત કરવું
Abuse of office	હોદ્દાનો દુરુપયોગ
Accomplice	ગુના-સાથી; સહ-અપરાધી
Accountability	ઉત્તરદાયિત્વ; જવાબદારી
Accusation	આરોપ; તહોમત
Accusatory language	આરોપાત્મક/આરોપયુક્ત ભાષા
Acquiescence	મૂક સંમતિ
Acquittal	આરોપમુક્તિ; નિર્દોષ છુટકારો
Act	૧. અધિનિયમ ૨. કાર્ય; કૃત્ય
Lawful —	કાયદેસર કૃત્ય
Malicious —	દ્વેષપૂર્ણ કૃત્ય
Official —	સત્તાવાર કૃત્ય
Wrongful —	અન્યાયી કૃત્ય; અનુચિત/ગેરકાયદેસર કૃત્ય
Action	૧. પગલું; કાર્યવાહી ૨. દાવો; મુકદ્દમો ૩. કાર્ય; ક્રિયા
Criminal —	૧. ફોજદારી કાર્યવાહી ૨. ફોજદારી દાવો
Legal —	કાનૂની પગલાં/કાર્યવાહી; કાયદેસર કાર્યવાહી/પગલાં
Penal —	૧. શિક્ષાત્મક પગલું/કાર્યવાહી ૨. શિક્ષાપાત્ર કાર્ય

Actionable claim	દાવાપાત્ર હક; દાવાપાત્ર માગણી
Actionable wrong	દાવાપાત્ર અપકૃત્ય
Act of misconduct	ગેરવર્તણૂક
Act of insolvency	નાદારી કૃત્ય
Acts and omissions	કાર્ય અને કાર્યલોપ
Adduce evidence	પુરાવો રજૂ કરવો; પુરાવો ટાંકવો
Adjournment	મોકૂફી; કાર્ય-મોકૂફી
Adjudge	ન્યાયનિર્ણય કરવો
Administer justice	ન્યાય કરવો; ન્યાય આપવો
Admissible in proof	સાબિતીના/પુરાવાના હેતુથી ગ્રાહ્ય
Admission in evidence	પુરાવા રૂપે સ્વીકાર
Admission of proof	પુરાવાનો સ્વીકાર
Admit to bail	૧. જામીન મંજૂર કરવા ૨. જામીન લેવા
Adopted; Adoptee	દત્તક
Adopter	દત્તક લેનાર; દત્તકગ્રાહી
Adult franchise	પુખ્ત મતાધિકાર
Advisory jurisdiction	પરામર્શ - હકૂમત
Advocate-on record	(સર્વોચ્ચ અદાલતમાં) નોંધાયેલ વકીલ
Affect prejudicially	પ્રતિકૂળ અસર પહોંચાડવી
Affiant	સોગંદનામું કરનાર
Affidavit	સોગંદનામું
Affidavit in rejoinder	પ્રત્યુત્તરરૂપ સોગંદનામું
Affidavit in reply	જવાબી સોગંદનામું
Affirm solemnly	સત્યનિષ્ઠાપૂર્વક/ગંભીરતાપૂર્વક પ્રતિજ્ઞા કરવી
Aggrieved party	નારાજ થયેલ પક્ષકાર
Agreement	કરાર
Arbitration —	લવાદી કરાર
Bilateral —	દ્વિપક્ષીય કરાર
Implied —	ગર્ભિત કરાર
Lease —	પટા કરાર
Multilateral —	બહુપક્ષીય કરાર

Alienation	સ્વત્વાર્પણ; ઇનામ
Alimony	નિર્વાહ-ખર્ચ; ખોરાકી
Allegation	આરોપ; તહોમત; દોષારોપણ
Alleged offence	કહેવાતો ગુનો
Alter judgement	ચુકાદામાં ફેરફાર કરવો
Amendment	સુધારો
Annuity	વર્ષાસન; સાલિયાણું
Antecedents	પૂર્વ-ઇતિહાસ; પૂર્વ-વૃત્તાંત
Appeal	અપીલ
Appealable decree	અપીલપાત્ર હુકમનામું
Appellant	અપીલ કરનાર
Appellate power	અપીલ સત્તા
Approbation and reprobation	સ્વીકાર અને અસ્વીકાર
Approver	સરકારી સાક્ષી; માફીનો સાક્ષી
Apprehension	ધરપકડ; ગિરફતારી
Arbitration	લવાદી; મધ્યસ્થી
Arbitrator	લવાદ; મધ્યસ્થ; પંચ
Article	કલમ
Articles of Association	કંપનીનાં/મંડળનાં ધારાધોરણો; કંપનીની/મંડળની નિયમાવલિ
Assignee	નામે કરી લેનાર; મુખત્યાર
Assignment	નામે કરવું તે; સુપરતનામું; સોંપણી
Assignor	નામે કરી આપનાર
Attachment	જપ્તી; ટાંચ
Attain majority	પુખ્ત ઉંમરના થવું
Attestation	સાખ-દસ્કત; સાખ
Authentication	પ્રમાણીકરણ
Authorisation	મુખત્યારનામું; અધિકૃતિ
Averment	ભારપૂર્વકનું કથન/નિવેદન
Award	ચુકાદો; નિર્ણય; ફેસલો; એવોર્ડ
Award costs	ખર્ચ ચૂકવવાનું જણાવતો ચુકાદો આપવો

B

Bad in law	કાયદા અન્વયે અમાન્ય
Bail	૧. જામીન ૨. જામીનગીરી; બાંધધરી; મુચરકો
Anticipatory —	આગોતરા જામીન
Bailiff	બેલિફ; બજવણીદાર
Ban	મનાઈ; પ્રતિબંધ
Bar Association	વકીલ મંડળ
Bar of jurisdiction	હકૂમતનો બાધ; ક્ષેત્રાધિકારનો બાધ
Bar of limitation	મુદતબાધ
Become entitled	હકદાર બનવું
Believe to be true	સાચું માનવું
Beneficial ownership	લાભદાયી/હિતોપભોગી માલિકી
Beneficiary	હિતાધિકારી; લાભાર્થી
Benefit of doubt	શંકાનો લાભ
Beyond all reasonable doubt	તમામ વાજબી શંકાથી પર
Bill	વિધેયક; ખરડો
Bodily injury	શારીરિક ઈજા
Body of the Act	અધિનિયમનો મુખ્ય ભાગ
Breach of peace	સુલેહ-શાંતિનો ભંગ
Breach of rules	નિયમભંગ
Brief	કેસની સંક્ષિપ્ત નોંધ; કેસનું સંક્ષિપ્ત ટાંચણ/વિવરણ
Burden of proof	પુરાવાનો/સાબિતીનો બોજો; સાબિત કરવાની જવાબદારી
By virtue of	-ની રૂએ; -ના આધારે; -ના કારણે
By word or action	મૌખિક રૂપે કે કાર્ય દ્વારા

C

Call attention notice	ધ્યાન દોરતી સૂચના
Casting vote	નિર્ણાયક મત
Cause	કારણ
Good and sufficient —	વાજબી અને પર્યાપ્ત કારણ
Justifiable —	વાજબી/ન્યાયસંગત કારણ
Probable —	સંભવિત કારણ
Reasonable —	વાજબી કારણ
Cause of action	દાવાનું કારણ
Caveat	કેવિયટ

Caveator	કેવિયટકર્તા
Cease of exist	સમાપ્ત થવું; અંત આવવો
Charge	૧. તહોમત; આરોપ ૨. હવાલો ૩. ખર્ચ
Chargesheet	તહોમતનામું; આરોપનામું
Chattel	જંગમ મિલકત; માલમતા
Civil case	દીવાની મુકદ્દમો
Civil Procedure Code (C.P.C.)	દીવાની કાર્યરીતિ અધિનિયમ
Claim	દાવો; હકદાવો
Clandestinely organised	ચોરીછૂપીથી સંગઠિત
Clause	ખંડ
Deeming —	ધારણા ખંડ
Exception —	અપવાદ ખંડ
Incontestable —	વિવાદાતીત ખંડ
Non-obstante —	સર્વોપરી ખંડ
Penal/Penalty —	શિક્ષાત્મક ખંડ
Safety —	સલામતી/સુરક્ષાને લગતો ખંડ
Saving —	અપવાદ ખંડ
Collusion	કપટી સામેલગીરી; મેળાપીપણું; છૂપી સંતલસ
Commencement of the Act	અધિનિયમનો પ્રારંભ
Commission of an offence	ગુનો કરવો તે
Commit to jail	જેલમાં મોકલવું
Compensation	વળતર; બદલો; નુકસાની
Compulsion	જબરદસ્તી; બળજબરી
Conciliation	સમજૂતી; સમાધાન; સુલેહ
Concoct	ઉપજાવી કાઢવું
Conducive to the public good	લોકકલ્યાણ અર્થે સહાયક
Confession	(ગુનાની) કબૂલાત
Confinement	કેદ; અટક
Confiscation	જપ્તી
Connivance	આંખમીચામણાં; આંખ આડા કાન કરવા તે
Connotation	ભાવાર્થ; સૂચિતાર્થ; લક્ષ્યાર્થ
Conspicuous place	તરત નજરે ચઢે તેવી જગ્યા

Constitutionality	સંવૈધાનિકતા; બંધારણીયતા
Constitutional remedy	સંવૈધાનિક/બંધારણીય ઉપાય
Constructive liability	પરોક્ષ જવાબદારી
Contempt of court	અદાલતનો તિરસ્કાર
Contested matter	વિવાદાસ્પદ બાબત; વિવાદાધીન બાબત
Contraband	૧. પ્રતિબંધિત; નિષિદ્ધ ૨. પ્રતિબંધિત/નિષિદ્ધ માલ
Contradict	વિરોધ કરવો; ઈનકાર કરવો; ખંડન કરવું
Contravention	ઉલ્લંઘન; ભંગ
Contributory negligence	સહાયક બેદરકારી; પૂરક બેદરકારી
Convict	ગુનેગાર ઠરેલ વ્યક્તિ; સજા પામેલો કેદી
Conviction	ગુના-સાબિતી; તક્સીરવાર ઠરવું તે
Co-parcener	સહ-વારસ
Co-respondent	સહ-પ્રતિવાદી
Counter-affidavit	સામું સોગંદનામું
Counter-charge	સામો આરોપ; સામું તહોમત
Court	કોર્ટ; અદાલત
Ambulatory —	ફરતી અદાલત
Apex —	સર્વોચ્ચ અદાલત
Appellate —	અપીલ અદાલત
Base —	નીચલી/તાબાની અદાલત
City Civil —	શહેર દીવાની અદાલત
Civil —	દીવાની અદાલત
Criminal —	ફોજદારી અદાલત
Designated —	નામોદ્દિષ્ટ/પદનામિત અદાલત
High —	વડી અદાલત
Industrial	ઔદ્યોગિક અદાલત
Inferior —	નીચલી અદાલત
Labour —	મજૂર અદાલત
Law administering —	કાયદાનો અમલ કરાવતી અદાલત
Martial —	લશ્કરી અદાલત
Revenue —	મહેસૂલ અદાલત
Sessions —	સેશન્સ કોર્ટ
Small cause —	નાના દાવાની અદાલત
Superior —	ઉપલી અદાલત
Supreme —	સર્વોચ્ચ અદાલત

Court of arbitration	લવાઈ અદાલત
Covenant	૧. કરાર ૨. કબૂલત (કબૂલ-મંજૂર હોવું તે)
Crackdown	(કાયદાનો ભંગ કરનાર સામે) કડક પગલાં
Crime of passion	આવેગજન્ય ગુનો
Crime repression	ગુનાપ્રવૃત્તિઓ ડામવી; ગુનાદમન
Criminal	ગુનેગાર
Casual —	પ્રસંગોપાત્ત ગુનેગાર
Condemned —	સજા પામેલ / દોષિત ઠરેલ ગુનેગાર
Confirmed —	પાકો/રીઢો ગુનેગાર
Hard-Core —	રીઢો/નઘરોળ ગુનેગાર
Unreformable —	સુઘરી ન શકે તેવો ગુનેગાર
Criminal conspiracy	ગુનાહિત કાવતરું
Criminal culpability	ગુનાહિત સજાપાત્રતા
Criminalisation	અપરાધીકરણ
Criminalist	ફોજદારી કાયદા નિષ્ણાત
Criminal Procedure Code (Cr. P.C.)	ફોજદારી કાર્યરીતિ અધિનિયમ
Criminal reformation	ગુનેગાર સુધારણા પ્રવૃત્તિ
Criminologist	ગુનાવિજ્ઞાની
Criminology	ગુનાવિજ્ઞાન
Cross objections	સામા વાંધા
Cross examination	ઊલટ-તપાસ
Culpable negligence	સજાપાત્ર/શિક્ષાપાત્ર બેદરકારી
Culprit	ગુનેગાર
Custodial death	કસ્ટડીમાં મૃત્યુ; અટકાયત દરમિયાન મૃત્યુ
Custodian of law and order	કાયદો અને વ્યવસ્થાના રક્ષક
Custody	કબજો; જાપ્તો; કસ્ટડી
Judicial —	અદાલતનો કબજો; અદાલતી જાપ્તો/કસ્ટડી
Lawful —	કાયદેસર કબજો/જાપ્તો
Police —	પોલીસ કસ્ટડી
Safe and secure —	સલામત અને સુરક્ષિત જાપ્તો
Custom and usage	રૂઢિ-રિવાજ

Damages	નુકસાની; નુકસાન-ભરપાઈ
Liquidated —	નિર્ધારિત નુકસાન-ભરપાઈ
Pecuniary —	નાણાકીય નુકસાન-ભરપાઈ
Presumptive —	અનુમાનિત નુકસાન-ભરપાઈ
Prospective —	સંભવિત નુકસાન-ભરપાઈ
Unliquidated —	અનિર્ધારિત નુકસાન-ભરપાઈ
Debts and liabilities	દેવાં તથા જવાબદારીઓ
Declaration	એકરાર; જાહેરાત; નિવેદન
Declassification of documents	દસ્તાવેજોને “ગુપ્ત” ન ગણવા; દસ્તાવેજોને “ગુપ્ત” વર્ગમાંથી રદ કરવા
Decree	હુકમનામું
Decree absolute	આખરી હુકમનામું
Decree holder	હુકમનામાધારક
Deed	ખત; ખતપત્ર; દસ્તાવેજ
Adoption —	દત્તક ખત
Composition —	પતાવટ/પતવણી ખત
Conveyance —	માલિકી ફેર ખત
Lease —	પટા ખત
Mortgage —	ગીરો ખત
Deed of release	(ગીરો, વગેરેના સંબંધમાં) મુક્તિપત્ર
Defamation	બદનક્ષી; બદનામી
Default in appearance	મુદતના દિવસે ગેરહાજરી
Defeat the ends of justice	ન્યાયનો હેતુ માર્યો જવો
Defendant	પ્રતિવાદી
Delegation of powers	સત્તાની સોંપણી; અધિકારની સોંપણી
Demesne land	કબજા-માલિકીની જમીન
Deposition	જુબાની; સાક્ષી
Deportation	દેશનિકાલ; દેશવટો; હદપારી
Deportee	દેશનિકાલ/હદપાર કરાયેલ વ્યક્તિ
Dereliction of duty	ફરજની ઉપેક્ષા; કર્તવ્યચ્યુતિ
Detain	અટકાયત કરવી; અટકાયતમાં રાખવું
Detainee	અટકાયતી

Detention	અટકાયત
Determination of suit	દાવાનો ફેસલો
Detrimental to the security	સુરક્ષા માટે હાનિકારક
Directive principles	માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો
Disaffection	બેદિલી
Disallowance	નામંજૂરી; અસ્વીકાર
Discharge from obligation	જવાબદારીમાંથી મુક્ત કરવું
Discharge from service	નોકરીમાંથી છૂટા કરવા
Disciplinary authority	શિસ્ત અધિકારી
Discovery of documents	દસ્તાવેજોનું પ્રગટીકરણ
Discovery of evidence	પુરાવો શોધી કાઢવો તે
Discretionary power	વિવેકાધિકાર; વિવેકાધીન સત્તા
Disentitlement	બિન-હકદારી
Dismiss from service	નોકરીમાંથી બરતરફ કરવું
Dismissal of appeal	અપીલ કાઢી નાખવી તે
Disorder	૧. અવ્યવસ્થા ૨. ધમાલ; અશાંતિ
Dispute	૧. વિવાદ ૨. તકરાર
Disqualification	ગેરલાયકાત
Disruptive activity	વિઘટનાત્મક પ્રવૃત્તિ
Dissenting judge	ભિન્ન મત ધરાવતા ન્યાયાધીશ/જજ
Distress	જપ્તી; ટાંચ
Disturbance of public peace	જાહેર સુલેહશાંતિનો ભંગ
Division bench	ખંડ પીઠ; ખંડ ન્યાયપીઠ
Document	દસ્તાવેજ
Accessible —	સુલભ દસ્તાવેજ
Fake —	બનાવટી દસ્તાવેજ
Fictitious —	બનાવટી દસ્તાવેજ
Inchoate —	અપૂર્ણ દસ્તાવેજ
Incriminating —	ગુનારોપણ/ગુનામાં સંડોવણી કરતો દસ્તાવેજ
Public —	જાહેર દસ્તાવેજ
Unclassified —	અવર્ગીકૃત દસ્તાવેજ

Documentation	દસ્તાવેજીકરણ
Drug peddler; Drug pedler	ગેરકાયદે કેફી ઔષધો વેચનાર
Drug traffic/trafficking	કેફી ઔષધોનો ગેરકાયદે ધંધો
Drug trafficker	કેફી ઔષધનો ગેરકાયદે ધંધો કરનાર
Due observance	સમુચિત પાલન
Duly authorised	વિધિસર અધિકૃત કરેલ
Dying declaration	મૃત્યુ સમયનું/મરણોન્મુખ નિવેદન

E

Easement	પડોશહક; સુખાધિકાર
Embezzlement	ઉચાપત
Emigration	દેશાંતર; નિર્ગમન
Empowered	સત્તા આપેલું
Enactment	અધિનિયમ/કાયદો ઘડવો તે; અધિનિયમ; કાયદો
Encroachment	(જમીન, વગેરેનું) દબાણ
Encumbrance	બોજો
Ends of justice	ન્યાયના ઉદ્દેશો
Enforcement	અમલ; અમલબજવણી
Enjoin	કાયદેસર મનાઈ ફરમાવવી
Entitled	હકદાર
Entitlement	હકદારી
Equitable interest	સમન્યાયી હિત
Establish a claim to	-ના પર અધિકાર સિદ્ધ/સાબિત કરવો
Established by law	કાયદાથી સ્થાપિત
Eviction	ખાલી કરાવવું તે; કબજો છોડાવવો તે
Evidence	પુરાવો
Circumstantial —	સાંયોગિક પુરાવો
Clinching —	સચોટ પુરાવો; સબળ પુરાવો
Collateral —	સમાંતર પુરાવો
Conclusive —	નિર્ણાયક પુરાવો
Derivative —	સાધિત પુરાવો
Genuine —	અસલી/સાચો પુરાવો
Hearsay —	કર્ણોપકર્ણ પુરાવો; સાંભળેલી વાતનો પુરાવો
Inadmissible —	અગ્રાહ્ય પુરાવો
Oral —	મૌખિક પુરાવો; જુબાની

Presumptive —	અનુમાનસિદ્ધ પુરાવો
Prima facie —	પ્રથમદર્શની પુરાવો
Rejected —	અમાન્ય કરેલ પુરાવો
Secondary —	ગૌણ પુરાવો
Secondhand —	તથાકથિત પુરાવો
Testimonial —	લિખિત પુરાવો; પ્રમાણ-પુરાવો
Exaction	૧. ગેરવસૂલી; બળજબરીથી કરેલી વસૂલાત ૨. ગેરકાયદે માગણી
Exclusion	બાકાત રાખવું તે
Exclusive proof	એકમાત્ર સાબિતી
Exclusive right	અનન્ય હક
Exculpation	દોષમુક્તિ; ગુનામુક્તિ
Excusable	માફીપાત્ર; ક્ષમાપાત્ર
Excuse	બહાનું; ખોટું કારણ
Execution	૧. અમલ-બજવણી; કાર્યપાલન ૨. ફાંસી; દેહાંતદંડ
Execution proceeding	બજવણી કાર્યવાહી
Executive power	કારોબારી સત્તા/અધિકાર; વહીવટી સત્તા/અધિકાર
Exhibit	પુરાવા-વસ્તુ
Exoneration	દોષમુક્તિ; છુટકારો
Expressly provided	સ્પષ્ટપણે જોગવાઈ કરેલું
Expunction	કાઢી નાખવું તે; કમી કરવું તે
Expurgate	(પુસ્તક, દસ્તાવેજ, વગેરેમાંથી) વાંધાજનક ભાગ કાઢી નાખવો
Extent of the Act	અધિનિયમનો વ્યાપ
Extenuating circumstances	ગુનાને હળવો બનાવતા સંજોગો
Externee	તડીપાર/હદપાર કરાયેલ વ્યક્તિ
Externment	તડીપાર/હદપાર કરવું તે
Extinguishment of right	અધિકારનો અંત
Extortion	૧. બળપ્રયોગ દ્વારા વસૂલાત; ધાકધમકી કે સત્તાના દુરુપયોગ દ્વારા પડાવી લેવું તે ૨. બળપ્રયોગથી પડાવેલી વસ્તુ કે રકમ
Extradition	(ગુનેગારનું) પ્રત્યર્પણ
Extrinsic words	દસ્તાવેજ-બાહ્ય શબ્દો; સંબંધિત દસ્તાવેજમાં આવતા ન હોય તેવા શબ્દો

F

Fabrication of documents	બનાવટી/ખોટા દસ્તાવેજ ઊભા કરવા તે
Factual data	હકીકતલક્ષી આધારસામગ્રી; તથ્ય સામગ્રી
Fair and just	ઉચિત અને ન્યાયસંગત
Fair and reasonable	ઉચિત અને તર્કસંગત; યોગ્ય અને ઉપયુક્ત
Falsely implicated	ખોટી રીતે ફસાવેલું
Falsification of accounts	ખોટા હિસાબ તૈયાર કરવા તે
Fee simple	બિનશરતી વારસો; વંશપરંપરાની રીતે આપવામાં આવેલી જમીન
Feign illness	બીમાર હોવાનો ઢોંગ કરવો
Female infanticide	બાલિકા-હત્યા; બાળકીની હત્યા
First Information Report	પ્રથમ માહિતી અહેવાલ
Flagrantly abused	છડેચોક દુરુપયોગ કરેલું
Flout	ખુલ્લો અનાદર કરવો; ધોર અવજા કરવી
Foeticide	બ્રૂણહત્યા
For and on behalf of	-ને બદલે અને તેમના વતી
Forbidden by law	કાયદાથી પ્રતિબંધિત/નિષિદ્ધ
Foreclosure	ગીરો છોડાવવાનો હક બંધ થવો તે
Forfeiture	જપ્તી; જપ્ત થવું/કરવું તે
Forfeiture of seniority	પ્રવરતા/સિનિયોરિટી ગુમાવવી તે
Forged signature	બનાવટી સહી
Forgery	બનાવટ; બનાવટી લખાણ
Formal inquiry	વિધિસર તપાસ
Fraudulent preference	કપટપૂર્વકની/પ્રપંચી પસંદગી
Frame a charge	તહોમત ઘડવું
Fraud	કપટ; છળકપટ; પ્રપંચ
Frivolous of vexatious complaint	ક્ષુલ્લક કે પજવણીકારક ફરિયાદ
Fulfilment of obligation	જવાબદારી/ફરજ અદા કરવી તે; ફરજ-પાલન
Fundamental duties	મૂળભૂત ફરજો
Fundamental rights	મૂળભૂત હક
Further action	આગળની કાર્યવાહી
Further consideration	વધુ વિચારણા
Future and contingent liabilities	ભાવિ અને પ્રાસંગિક જવાબદારીઓ

G

Generality of provisions	જોગવાઈઓની વ્યાપકતા
Girwinama	ગીરો ખત
Give effect to	-નો અમલ કરવો; -ને અમલમાં મૂકવું
Good law	માન્ય કાયદો
Good offices	સૌજન્યભર્યા પ્રયાસ; વગ
Good reason	વાજબી/પૂરતું કારણ
Gratification	લાંચ; રુશવત
Grave mistake	ગંભીર ભૂલ
Gravity of offence	ગુનાની ગંભીરતા
Grievance	ફરિયાદ; ફરિયાદનું કારણ
Gross insubordination	આજ્ઞાની ધરાર અવજ્ઞા
Grossly insubordinate	આજ્ઞાની ધરાર અવજ્ઞા કરનાર
Ground of claim	દાવાનો આધાર
Guarantee	બાંધધરી; ગેરંટી
Guarantor	બાંધધરી/ગેરંટી આપનાર
Guardedly	સાવચેતીથી; સંભાળપૂર્વક
Guilt	ગુનો; અપરાધ
Guilty	ગુનેગાર; અપરાધી
Guilty intention	ગુનાહિત ઈરાદો; દુરાશય
Guilty mind	ગુનાહિત માનસ

H

Habitually negligent	નિત્ય/કાયમ બેદરકાર
Hakikatnama	સમાધાનપત્ર
Harbour a culprit	ગુનેગારને સંતાડવો; ગુનેગારને આશ્રય આપવો
Harmonious construction	સંવાદી અર્થઘટન
Hearing of evidence	પુરાવાની સુનાવણી
Heinous crime	અધમ ગુનો; જઘન્ય અપરાધ
Heir	વારસ
Heirship certificate	વારસ-પ્રમાણપત્ર
Hereby	આથી; આને લીધે
Herein above referred to	અહીં ઉપર ઉલ્લેખેલ
Hereinafter referred to as	અહીં હવે પછી _____ તરીકે ઉલ્લેખેલ

Hereto annexed	અહીં આ સાથે જોડેલ
Hereto before	આ પહેલાં; અત્યાર સુધી
Hereunder	અહીં નીચે; આની નીચે
Hereupon	આને પરિણામે; એમ થતાં; આ ઉપરથી
Herewith	આ સાથે
History of service	નોકરીની પૂર્વ હકીકત
History sheet	ગુના હકીકત
Hold a trial	કેસ ચલાવવો
Hold to bail	જામીન લેવા
Homicide	મનુષ્યવધ
Hostile possession	પ્રતિકૂળ કબજો
House of correction	સુધારણા-ગૃહ
I	
Identification parade	ઓળખ પરેડ; ઓળખ વિધિ
Illegal gratification	લાંચ; રુશવત
Illegitimate	૧. અનૌરસ ૨. ગેરકાનૂની
Illicit distillery	ગેરકાયદે આસવણી
Immoral traffic in women	લોહીનો વેપાર; અનૈતિક સ્ત્રી-વેપાર
Immunity from criminal process	ફોજદારી કાર્યવાહીમાંથી મુક્તિ
Impeachment	મહાભિયોગ; તહોમતનામું
Impeachment of witness	સાક્ષીની નિંદા; સાક્ષીનો અનાદર
Impersonation	નામધારણનો ગુનો; (કપટી હેતુ માટે) વેશધારણ/નામધારણ
Impersonator	(કપટી હેતુ માટે) વેશધારણ/નામધારણ કરનાર
Implead	(-ની સામે) દાવો માંડવો; ફરિયાદ માંડવી
Implication	૧. સૂચિતાર્થ ૨. ફસામણી; સંડોવણી
Implied consent	ગર્ભિત સંમતિ
Imposter	વેશધારી; ઢોંગી
Impound a document	દસ્તાવેજ જપ્ત કરવો
Improper intervention	અયોગ્ય દખલ
Impugment	પ્રતિવાદ; વિરોધ; ખંડન
Inalienability	અનન્યસંકામ્યતા

Inappealable	બિન-અપીલી
Incendiary	૧. (ક) આગ લગાડનારું (ખ) વિદ્રોહાત્મક; ઉશ્કેરણીકારક
	૨. (ક) આગ લગાડનાર વ્યક્તિ (ખ) આગ બોંબ (ગ) વિદ્રોહી
Incompetent	બિન-કાર્યક્ષમ
In compliance with	-ના અનુપાલન રૂપે
In conformity with	-અનુસાર
Incrimination	ગુનારોપણ; દોષારોપણ
Incriminator	ગુનાનો આરોપ મૂકનાર; દોષારોપણ કરનાર
Inculpable	નિર્દોષ; નિરપરાધી
In default of	-ન થતાં; -કરવામાં કસૂર થતાં; -ન કરવાને કારણે
Indefeasible right	અવિલોપ્ય હક
Indefensible	બચાવ ન કરી શકાય તેવું; અસમર્થનીય
Indemnity bond	નુકસાન ભરપાઈ/ક્ષતિપૂર્તિ ખત
Indemnity holder	ક્ષતિપૂર્તિધારક
Indenture	કરારનામું; ખત
Indictee	આરોપી; તહોમતદાર
Indictment	આરોપ; તહોમતનામું
Infringement	ભંગ; ઉલ્લંઘન
Infringer	ભંગ/ઉલ્લંઘન કરનાર
Inherent lacuna or defect	અંતર્ગત ખામી કે ત્રુટિ
Inheritance tax	વારસા વેરો
In law bound	કાયદાથી બંધાયેલ
Inofficious testament	અનૈતિક વસિયત
Inoperative	બિન-અમલી
Inquest	મૃત્યુવિષયક તપાસ; અપમૃત્યુ તપાસ
Inquisition	અદાલતી/કાનૂની તપાસ
In several	અલગ રીતે; વ્યક્તિગત રીતે
Insolvent	નાદાર; દેવાળિયો
Institution of inquiry	તપાસ શરૂ કરવી તે
Instrument	દસ્તાવેજ; ખત
In substitution of	-ને બદલીને

In supersession of	-ને રદ કરીને
In support of	-ના સમર્થનમાં; -ના આધાર રૂપે
Intelligence and investigation	બાતમી અને શોધતપાસ
Intended meaning	અભિપ્રેત અર્થ
Intent and purpose	આશય અને પ્રયોજન
Intentionally and knowingly	ઈરાદાપૂર્વક અને જાણીજોઈને
Interested party	હિત ધરાવતો પક્ષકાર
Interfere with the discretion	વિવેકાધિકારમાં દખલ કરવી
Interim injunction	વચગાળાનો મનાઈહુકમ
Interpolation	ક્ષેપક; ઉમેરો
Intimidation	ધમકી
Intrigue	કાવતરુ; ષડ્ચંત્ર
Invalidate	ગેરકાયદેસર/અમાન્ય ઠરાવવું
Irregularities which vitiate proceedings	જેને લીધે કાર્યવાહી બિન-અસરકારક બને તેવી અનિયમિતતા
Irregular proceedings	નિયમવિરુદ્ધ કાર્યવાહી

J

Joinder in action	દાવામાં જોડાણ
Joinder of charges	તહોમતોનું જોડાણ
Joint and several liability	સંયુક્ત અને વ્યક્તિગત જવાબદારી
Jointly and severally liable	સંયુક્ત અને વ્યક્તિગત રીતે જવાબદાર
Jointure	સ્ત્રીધન; વિધવાધન; પલ્લું
Judge	ન્યાયાધીશ; જજ
Judge made law	પૂર્વનિર્ણયાશ્રિત કાયદો
Judgement	ચુકાદો; ફેસલો
Judgement with costs	ખર્ચ સાથે ચુકાદો
Judgement without costs	ખર્ચ સિવાય ચુકાદો
Judicature	૧. અદાલત ૨. ન્યાયતંત્ર ૩. ન્યાયાધીશગણ
Judicial activism	ન્યાયતંત્રની સક્રિયતા
Judicial assertion	અદાલત/ન્યાયતંત્ર દ્વારા સમર્થનદર્શી ઘોષણા
Judicial authority	૧. અદાલતી સત્તા; ન્યાય સત્તા ૨. અદાલતી સત્તાધિકારી

Judicial inquiry/probe	અદાલતી/ન્યાયિક તપાસ
Judicial redressal	અદાલત/ન્યાયતંત્ર મારફત ફરિયાદ નિવારણ
Judicial reference	અદાલતી પુછાણ
Judiciary	૧. ન્યાયતંત્ર ૨. ન્યાયાધીશગણ
Jurisdiction	હકૂમત; અધિકારક્ષેત્ર; ક્ષેત્રાધિકાર
Jurisprudence	ન્યાયશાસ્ત્ર; કાયદાશાસ્ત્ર
Just and equitable	ન્યાયી અને સમન્યાયી
Just cause	વાજબી/ન્યાયોચિત કારણ
Justice	૧. ન્યાય ૨. ન્યાયમૂર્તિ
Justiciable	દાવાપાત્ર; ન્યાયપાત્ર
Justification	વાજબીપણું; સમર્થન
Juvenile convict/offender	બાળ ગુનેગાર
Juvenile delinquent	બાળ ગુનેગાર/અપરાધી

K

Kabuliat	કબૂલાતનામું; સંમતિપત્ર
Kidnapping	અપહરણ
Kith and kin	સગાંસંબંધી
Knight of the post	ધંધાદારી જૂઠો સાક્ષી
Knowingly and unlawfully	જાણીબૂજીને અને ગેરકાયદેસર રીતે
Knowingly and wilfully	જાણીબૂજીને અને ઈરાદાપૂર્વક
Knowledge and belief	જાણ અને માન્યતા

L

Laches	ગુનાહિત બેદરકારી
Lacuna	ગુટિ; ન્યૂનતા
Laid down procedure	નિયત કરેલી કાર્યપદ્ધતિ
Landed estate	જમીન-જાગીર; સ્થાવર સંપદા
Landed interest	જમીન-સંબંધી હિત
Landed security	જમીનના રૂપમાં જામીનગીરી
Lapse of sanction	મંજૂરી રદ થવી
Larcenous intent	ચોરીનો આશય/ઈરાદો

Last known place of abode	છેલ્લે જાણમાં હોય તે નિવાસસ્થાન
Last named	છેલ્લે દર્શાવેલ (વ્યક્તિ કે બાબત)
Last resided	છેલ્લે રહેલ હોય તે સ્થળ; છેલ્લું નિવાસસ્થાન
Latent ambiguity	ગર્ભિત સંદિગ્ધતા
Law	કાયદો
Adjective —	આનુષંગિક/પ્રક્રિયાત્મક કાયદો
Anti-defection —	પક્ષપલટા વિરોધી કાયદો
Antiquated —	પુરાણો/અપ્રચલિત કાયદો
Civil —	દીવાની કાયદો
Criminal —	ફોજદારી કાયદો
General —	સામાન્ય કાયદો
Immigration —	દેશાગમનનો કાયદો
Impunity —	સજામુક્તિનો કાયદો
Substantive —	મૂળ/વિષયાત્મક કાયદો
Law and order	કાયદો અને વ્યવસ્થા
Law charges	કાનૂની ખર્ચ
Law enforcement	કાયદાનો અમલ
Law-executing body	કાયદાનો અમલ કરતી સંસ્થા
Lawful	કાયદેસર; કાયદામાન્ય
Law-giver	કાયદો ઘડનાર
Law in force	પ્રવર્તમાન કાયદો
Law-making body	કાયદો ઘડનાર સંસ્થા
Law of limitation	મુદતબાધનો કાયદો
Law suit	દાવો
Lawyer	વકીલ
Laxity	શિથિલતા; પ્રમાદ
Lay claim to	પોતાનું હોવાનો હકદાવો કરવો
Lead a witness	સાક્ષીને સૂચક પ્રશ્નો પૂછવા
Leading case	દૃષ્ટાંતરૂપ કેસ
Leading question	સૂચક પ્રશ્ન
Lease back	(મિલકત, વગેરેની બાબતમાં તે ખરીદનાર પાસેથી મૂળ માલિક દ્વારા) પટેથી પરત મેળવવું
Lease for life	આજીવન પટો

Leasehold building	પટે રાખેલ મકાન
Lease holder	પટેદાર
Leasehold system	પટા-પદ્ધતિ
Lease period	પટાની મુદત
Lease without term	બિન-મુદતી પટો
Leave to appeal	અપીલ કરવા માટે પરવાનગી
Legal and judicial character	કાનૂની અને અદાલતી પ્રકાર
Legal connotation	કાયદાકીય ભાવાર્થ/સૂચિતાર્થ; કાનૂની ભાવાર્થ/સૂચિતાર્થ
Legal disability	૧. કાનૂની અધિકારવંચિતતા ૨. કાયદામાન્ય અશક્તતા
Legal entity	કાનૂની અસ્તિત્વ
Legal force	કાનૂની/કાયદાનું બળ
Legal ground	કાનૂની/કાયદેસર કારણ
Legal interpretation	કાયદેસર/કાયદામાન્ય અર્થઘટન
Legalisation of documents	દસ્તાવેજો કાયદેસર ઠરાવવા/બનાવવા તે; દસ્તાવેજોનું કાનૂનીકરણ
Legality	કાયદેસરતા
Legally responsible	કાયદેસર રીતે જવાબદાર
Legal nominee	કાયદેસર/કાયદામાન્ય નિયુક્ત
Legal point	કાનૂની મુદ્દો/બાબત
Legal position	કાનૂની/કાયદાવિષયક પરિસ્થિતિ
Legal practitioner	વકીલ
Legal recognition	કાનૂની માન્યતા
Legal remedy	કાનૂની ઉપાય
Legal Remembrancer to Government	સરકારના કાયદા પરામર્શક
Legatee	વારસ
Legator	વારસો આપનાર
Legislation	૧. કાયદો ઘડવો તે ૨. કાયદો/કાનૂન
Legislative measure	વૈધાનિક પગલું/ઉપાય
Legitimate use	કાયદામાન્ય/કાયદેસર ઉપયોગ
Lessee	પટે લેનાર/રાખનાર
Lessor	પટે દેનાર/આપનાર

Letter of attorney	વકીલાતનામું; મુખત્યારનામું
Letter of authority	અધિકારપત્ર
Letter of credence	વિશ્વાસપત્ર
Letter of credit	શાખપત્ર
Letter rogatory	અનુરોધ/વિનંતીપત્ર
Liability	જવાબદારી
Liable to punishment	શિક્ષાપાત્ર; સજાપાત્ર
Libellous matter	બદનક્ષીકારક બાબત
Life and property	જાનમાલ
Life certificate	હયાતી પ્રમાણપત્ર; હયાતીનો દાખલો
Life convict	જન્મટીપનો કેદી
Life imprisonment/sentence	જન્મટીપ; આજીવન કેદ
Limit or diminish liability	જવાબદારી સીમિત કરવી કે ઓછી કરવી
Lineal heir	વંશપરંપરાગત વારસ/વારસદાર
Liquidation	૧. ફડયો ૨. દેવાની ચુકવણી
Liquidation of debts	દેવાની ચુકવણી
Liquidator	ફડયા અધિકારી
Litigant; Litigator	દાવો કરનાર
Litigate bona fide	સદ્ભાવપૂર્વક દાવો ચલાવવો
Litigation	દાવો
Loophole	છટકબારી
Loss occasioned by neglect	બેદરકારીથી થયેલ હાનિ/નુકસાન

M

Maintenance of law and order	કાયદો અને વ્યવસ્થાની જાળવણી
Majority	૧. પુખ્ત વય ૨. બહુમતી; અધિકાંશ
Major misdemeanour	ગંભીર દુરાચરણ/ગેરવર્તન
Major penalty	મોટી/ગંભીર શિક્ષા
Malicious wrong	દ્વેષપૂર્ણ અપકૃત્ય
Malpractice	ગેરરીતિ
Mandate	આદેશ; ફરમાન
Manipulation of accounts	હિસાબમાં ઘાલમેલ/ગોલમાલ કરવી

Manuscript document	હસ્તલિખિત દસ્તાવેજ
Material evidence	નક્કર/મહત્વનો પુરાવો
Material irregularity	ભારે અનિયમિતતા
Material proposition of fact	હકીકતનું તાત્વિક પ્રતિપાદન
Matter in controversy	વિવાદાસ્પદ/ચર્ચાસ્પદ બાબત
Matter in dispute	વિવાદગ્રસ્ત બાબત; તકરારી બાબત
Matter in heresy	ઊડતી વાત; સાંભળેલી વાત
Matter of law	કાનૂની/કાયદાકીય બાબત
Matter under reference	પુછાણ કરેલી બાબત; સંદર્ભ હેઠળની બાબત
Meaning and construction	અર્થ અને અર્થઘટન
Mediation	મધ્યસ્થી
Mediator	મધ્યસ્થ વ્યક્તિ
Memorandum	યાદી; યાદીપત્ર
Memorandum of appeal	અપીલ યાદી/નિવેદન
Memorandum of Association	મંડળીનો/કંપનીનો ઉદ્દેશપત્ર
Merits of the case	કેસના ગુણદોષ
Minority	૧. સગીરાવસ્થા ૨. લઘુમતી
Minor penalty	નાની/ગૌણ શિક્ષા
Minor's welfare	સગીર બાળકોનું કલ્યાણ
Misapplication of funds	નાણાંનો અનુચિત ઉપયોગ
Misapprehension	સમજફેર; ગેરસમજ
Misappropriation of property	મિલકતનો દુર્વિનિયોગ
Misbehaviour	ગેરવર્તન; અસભ્ય વર્તન/વ્યવહાર
Miscarriage of justice	ન્યાયની વિક્ષણતા
Misconduct	ગેરવર્તણૂક
Misconstrue	ખોટું અર્થઘટન કરવું
Misdeed	કુકર્મ
Misdemeanour	દુરાચરણ
Misinterpretation	ખોટું અર્થઘટન
Misjoinder	ખોટું/અનુચિત જોડાણ
Misleading information	ભ્રામક/ગેરમાર્ગે દોરતી માહિતી
Misnomer	ખોટું નામ
Mispleading	ખોટું પક્ષનિવેદન

Misrepresentation of fact	હકીકતની ખોટી રજૂઆત
Missing person	ખોવાયેલ વ્યક્તિ
Mistake of fact	હકીકતની ભૂલ
Modification and adaptation	ફેરફાર અને અનુકૂલન
Moot point	વિવાદાસ્પદ મુદ્દો
Moral turpitude	નૈતિક પતન/અધ:પતન
Mortgage	ગીરો
Chattel —	જંગમ મિલકતનો ગીરો
Leasehold —	પટા-ગીરો
Mesne —	વચગાળાનો/મધ્યવર્તી ગીરો
Sub —	પેટા-ગીરો
Mutation	મોંબદલો/નામબદલો

N

Natural justice	કુદરતી ન્યાય
Needed for public purpose	જાહેર હેતુ માટે આવશ્યક
Negation of justice	ન્યાયનો ઈનકાર
Neglect of duty	ફરજ પ્રત્યે ઉપેક્ષા
Nomination	નામાંકન; નામનિયુક્તિ
Nominee	નામનિયુક્ત; નામનિર્દિષ્ટ
Non-committal answer	ગોળગોળ જવાબ
Non-compliance; Non-fulfilment	અપાલન
Non-feasance	અકરણ
Non-feser	અકર્તા
Non-judicial	બિન-અદાલતી
Non-observance of rule	નિયમનું અપાલન
Non-performance	અપાલન
Nonsuit	દાવો અટકાવી દેવો
Note of dissent	ભિન્ન મત નોંધ
Nuisance	ઉપદ્રવ; ત્રાસ; ત્રાસદાયક કૃત્ય
Nuisance at law	સ્વત: ઉપદ્રવ/ત્રાસ
Nuisance in fact	પરિસ્થિતિજન્ય ઉપદ્રવ/ત્રાસ
Null and void	રદબાતલ; ફોક
Nullify	રદબાતલ/ફોક કરવું

O

Oath of office	હોદ્દાના સોગંદ/શપથ
Oath of secrecy	ગુપ્તતાના સોગંદ/શપથ
Objectionable matter	વાંધાજનક બાબત/સામગ્રી
Obligatory and binding	ફરજિયાત અને બંધનકર્તા
Obligatory duty	અનિવાર્ય ફરજ
Obligee	બંધનકારી
Obligor	બંધનધારી
Obliteration	વિલોપન; લુપ્ત કરવું/નષ્ટ કરવું તે
Obnoxious industry	ત્રાસદાયક ઉદ્યોગ
Obnoxious taxes	અણગમતા કર
Obnoxious trade	ઘૃણાજનક વેપાર
Obscene or abusive language	અશ્લીલ કે ગલીચ ભાષા
Observance of rule	નિયમપાલન
Occasioned by negligence	બેદરકારીને લીધે બનેલું
Offence	ગુનો
Bailable —	જામીનપાત્ર ગુનો
Capital —	દેહાંતદંડની શિક્ષાને પાત્ર ગુનો
Cognizable —	પોલીસ અધિકારક્ષેત્રનો ગુનો
Compoundable —	માંડવાળપાત્ર ગુનો
Non-bailable —	બિન-જામીનપાત્ર ગુનો
Non-cognizable —	પોલીસ અધિકારક્ષેત્ર બહારનો ગુનો
Non-compoundable —	બિન-માંડવાળપાત્ર ગુનો
Offences involving breach of peace	સુલેહ-શાંતિનો ભંગ કરતા ગુના
Offender	ગુનેગાર
Habitual —	રીઢો ગુનેગાર
Hardened —	અઠંગ ગુનેગાર
Young —	કિશોર/તરુણ ગુનેગાર
Offensive calling	ઉપદ્રવકારક ધંધો
Offensive language	અપમાનજનક ભાષા
Offensive weapon	આક્રમક શસ્ત્ર
On and from the date of	-તારીખના રોજ અને તે તારીખથી
Onus of proof; Onus of probandi	પુરાવાનો બોજો; સાબિત કરવાની જવાબદારી

Open verdict	૧. ખુલ્લો ચુકાદો ૨. આંશિક ચુકાદો
Operation of law	કાયદાનો અમલ
Operative part of judgement	ચુકાદાનો કાર્યસાધક/અમલી ભાગ
Operative words	કાર્યસાધક શબ્દો; સૌથી મહત્વના શબ્દો
Opportunity of being heard	સુનાવણીની તક
Oral admission	મૌખિક કબૂલાત
Order	હુકમ
Blanket —	સર્વગ્રાહી હુકમ
Consequential —	આનુષંગિક હુકમ
Garnishee —	ગાર્નિશી હુકમ; ઋણ આદેશ
Imperative —	અનુલ્લંઘનીય હુકમ
Incidental —	પ્રાસંગિક હુકમ
Interim —	વચગાળાનો હુકમ
Interlocutory —	દાવા દરમિયાન કરાયેલો હુકમ
Maintenance —	ભરણપોષણનો હુકમ
Peremptory —	અનુલ્લંઘનીય હુકમ
Prohibitory —	નિષેધાત્મક હુકમ
Stay —	મનાઈ હુકમ
Superseding —	ઉપરવટ હુકમ; રદ કરવાનો હુકમ
Ordinance	વટહુકમ
Oustee	વિસ્થાપિત
Ouster	વિસ્થાપન; હાંકી કાઢવું તે; -નો કબજો લઈ લેવો તે
Overdue notice	મુદતવીતી નોટિસ
Over-riding decision	અધિક પ્રભાવી નિર્ણય

P

Panch-nama	પંચનામું
Parole	પેરોલ; શરતી-મુદતી છુટ્ટી
Party in fault	ક્સૂરદાર પક્ષકાર
Party in person	સ્વયં પક્ષકાર
Party interested	હિત ધરાવતો પક્ષકાર
Party or privy to an offence	ગુનામાં સહાયક કે મળતિયો
Party prosecuting suit	દાવો માંડનાર પક્ષકાર

Party to a judicial proceeding	અદાલતી/ન્યાયિક કાર્યવાહીનો પક્ષકાર
Patent	પેટન્ટ; એકાધિકાર
Patentee	પેટન્ટ પ્રાપ્ત વ્યક્તિ; એકાધિકાર પ્રાપ્ત વ્યક્તિ
Patent error	સ્પષ્ટ ભૂલ
Pauper pleader	અકિંચન લોકોનો વકીલ
Peaceably and quietly	શાંતિપૂર્વક અને નિર્ભાષિત રીતે
Peace and tranquility	શાંત અને ઉપદ્રવરહિત સ્થિતિ; સુલેહશાંતિ
Pecuniary liability	નાણાકીય જવાબદારી
Penal cut	શિક્ષાત્મક કપાત
Penalties imposable	કરી શકાય તેવી શિક્ષા
Pendency	અનિર્ણીત અવસ્થા
Perform the obligations	જવાબદારી નિભાવવી
Perjure	ખોટી જુબાની આપવી; ખોટા સોગંદ લેવા
Perjury	ખોટી જુબાની; સોગંદ પર ખોટી જુબાની
Perpetration	ગુનો; કુકર્મ
Persistent negligence	સતત અવગણના
Persistently make default	સતત ભૂલ કર્યા કરવી; વારંવાર ભૂલ કરવી
Personal accountable	જવાબદાર વ્યક્તિ
Person aggrieved	નારાજ થયેલ/દુભાયેલ વ્યક્તિ
Personal appearance	જાતે હાજર થવું તે
Personal bond/security	જાતમુચરકો
Personal hearing	વ્યક્તિગત/રૂબરૂ સુનાવણી
Personation	છત્ર વેશધારણાનો ગુનો
Petition	અરજી; દાદઅરજી
Petitioner	અરજદાર; દાદ માંગનાર
Petition for revision	ફેરતપાસ-અરજ
Plainant/Plaintiff	વાદી; દાવો કરનાર
Plead	૧. રજૂઆત કરવી; દલીલ કરવી ૨. વકીલાત કરવી
Pleader	વકીલ
Plead guilty	ગુનો કબૂલવો
Power of legislation	કાયદો ઘડવાની સત્તા
Precedent	પૂર્વ-દષ્ટાંત
Preliminary hearing	પ્રારંભિક સુનાવણી

Preliminary inquiry	પ્રાથમિક તપાસ
Premises of a deed	ખતનો આમુખ/આદિ-ખંડ
Preponderance of evidence	પુરાવાનો અતિરેક
Pre-requisite	૧. પૂર્વ-શરત ૨. પૂર્વજરૂરી
Prerogative	પરમાધિકાર
Prescription	ચિર ભોગવટો
Prescriptive right	ચિર ભોગવટા હક; લાંબા ભોગવટાનો હક
Presenting Officer	રજૂઆત અધિકારી
Presents	ખત
Preventive detention	નિવારક અટકાયત
Principal instrument	મૂળ દસ્તાવેજ/ખત
Principal or abettor	કર્તા અથવા ગુના-સહાયક
Privilege	વિશેષાધિકાર
Privy to an offence	ગુનામાં મળતિયો
Probation	૧. અજમાયશ ૨. પરિવેક્ષા
Procedure	કાર્યપદ્ધતિ; કાર્યરીતિ
Legal —	કાનૂની કાર્યપદ્ધતિ
Summary —	ત્વરિત કાર્યપદ્ધતિ; સંક્ષિપ્ત કાર્યપદ્ધતિ
Proceedings	કાર્યવાહી
Process	૧. આદેશિકા ૨. મુકદ્દમો
Process server	આદેશિકા બજવણીદાર
Production of documents	દસ્તાવેજોની રજૂઆત; દસ્તાવેજો રજૂ કરવા તે
Prohibition	૧. નિષેધ; બંધી ૨. નશાબંધી
Proof	સાબિતી; પુરાવો
Property	મિલકત
Ancestral —	વડીલોપાર્જિત મિલકત
Immovable —	સ્થાવર મિલકત
Impartible —	અવિભાજ્ય મિલકત
Intestate —	બિનવસિયતી મિલકત
Movable —	જંગમ મિલકત

Prophylactic measures	પ્રતિબંધક પગલાં
Proscribe	પ્રતિબંધ મૂકવો
Proscription	પ્રતિબંધ
Prosecution	ફરિયાદ માંડવી તે; કામ ચલાવવું તે
Prosecutor	ફરિયાદી; વાદી
Provision	જોગવાઈ
Express —	સ્પષ્ટ જોગવાઈ
Foregoing —	આગળ જણાવેલી/પૂર્વવર્તી જોગવાઈ
Mandatory —	આદેશમૂલક જોગવાઈ
Preceding —	પૂર્વવર્તી જોગવાઈ
Supplemental —	પૂરક જોગવાઈ
Public Interest Litigation (PIL)	જાહેર હિત માટે દાવો
Public nuisance	જાહેર ઉપદ્રવ
Public Prosecutor	સરકારી ફોજદારી વકીલ
Public tranquility	જાહેર સુલેહ-શાંતિ
Purview	૧. કાર્યક્ષેત્ર ૨. (કાયદા, અધિનિયમ, વિધાન, વગેરેની બાબતમાં) મુખ્ય ભાગ

Q

Qualified of conditional	મર્યાદિત અથવા શરતી
Quash	રદ કરવું; ગેરકાયદે ઠરાવવું
Quasi-judicial	અર્ધ-અદાલતી; અદાલતી જેવું
Question of law	કાયદાકીય પ્રશ્ન

R

Rash and negligent act	અવિચારી અને બેદરકારીભર્યું કૃત્ય
Ratification	સમર્થન; બહાલી
Readily ascertainable	સહેલાઈથી ખાતરી કરી શકાય તેવું
Readjudication	પુનઃન્યાય નિર્ણય
Reasonable apprehension	વાજબી આશંકા
Reasonable of probable ground	વાજબી અથવા સંભવિત કારણ
Recall and re-examine	ફરી બોલાવીને પૂછપરછ કરવી

Recidivism	ગુનો/અપરાધ કરવાની ટેવ
Recidivist	ટેવવશ ગુનેગાર; વારંવાર ગુનાખોરી તરફ વળનાર
Recognizance	મુચરકો
Reconcile	સમાધાન કરવું/કરાવવું
Recrimination	પ્રત્યારોપ; સામો આક્ષેપ
Rectification of instruments	દસ્તાવેજોની સુધારણા
Redemption of mortgage	ગીરોમુક્તિ
Reduction in rank	નીચી પાયરીએ ઉતારવું તે
Rejoinder	પ્રત્યુત્તર
Release on bail	જામીન પર છોડવું તે
Release on probation	પરિવીક્ષા પર છોડવું તે
Remand home	બાળ-રક્ષાગૃહ
Remedial measures	ઉપાયાત્મક પગલાં; પ્રતિકારક પગલાં
Removal and dismissal	રુખસદ અને બરતરફી
Render ineffective	બિન-અસરકારક/બિન-અમલી બનાવવું
Repeals and savings	લોપ અને અપવાદ
Repugnant in the subject	વિષયની બાબતમાં અસંગત/વિરુદ્ધ
Resolution	ઠરાવ
Respondent	પ્રતિવાદી
Retracted confession	પાછી ખેંચેલી કબૂલાત
Retrenchment	છટણી
Retrospective operation	પશ્ચાદ્વર્તી અમલ
Return a verdict	ચુકાદો આપવો
Revalidate	પુનઃ પ્રમાણિત કરવું
Reverse	૧. બદલી નાખવું ૨. રદ કરવું
Reviewing Officer	સમીક્ષક/સમીક્ષણ અધિકારી
Review petition	પુનર્વિલોકન અરજી
Revision appeal	ફેરતપાસ અપીલ
Revocation	રદ કરવું તે; ફોક કરવું તે; પાછું ખેંચવું તે
Revoke	રદ કરવું; ફોક કરવું; પાછું ખેંચવું

Right	હક; અધિકાર
Fundamental —	મૂળભૂત હક
Incorporeal —	અમૂર્ત હક
Indefeasible —	અવિલોપ્ય હક
Leasehold —	પટા હક
Patent —	પેટન્ટ હક; એકાધિકાર
Right of audience	સુનાવણીનો અધિકાર
Right to Constitutional remedies	સંવૈધાનિક/બંધારણીય ઉપાયોનો હક
Right to counsel	વકીલની સહાય મેળવવાનો હક
Rule of court	૧. અદાલતનો આદેશ ૨. અદાલતનો નિયમ
Rule of law	કાયદાનું શાસન
Rule out	રદ કરવું; નિયમવિરુદ્ધ ઠરાવવું
Rules and regulations	નિયમો અને વિનિયમો
Ruling	ચુકાદો

S

Sabotage	ભાંગફોડ
Salutary purpose of law	કાયદાનો હિતકારી/લાભદાયી હેતુ
Save as otherwise provided	અન્યથા જોગવાઈ કરવામાં આવી હોય તે સિવાય
Save by	-ના સિવાય
Scope of inquiry	તપાસનું ક્ષેત્ર; તપાસનો વ્યાપ
Scrivener	૧. દસ્તાવેજ લખનાર/ઘડનાર ૨. નોટરી
Search and seizure	ઝડતી અને જપ્તી
Sedition	રાજદ્રોહ
Sequence of events	ઘટનાક્રમ
Service of summons	સમન્સ બજવણી
Setting up a title	હક ઊભો કરવો
Shifting burden of proof	સાબિતીની જવાબદારી બીજાને માથે નાખવી
Sitting of the court	અદાલતની/કોર્ટની બેઠક
Slander	મૌખિક બદનક્ષી
Slippage	ચૂક

Solely or jointly	એકલા અથવા સંયુક્ત રીતે
Solemn affirmation	સત્યનિષ્ઠાપૂર્વક પ્રતિજ્ઞા; ગંભીરતાપૂર્વક પ્રતિજ્ઞા
Solvency	(આર્થિક) સધ્ધરતા; દારપણું
Sovereign power	સાર્વભૌમ સત્તા
Sovereignty	સાર્વભૌમત્વ
Stand bail	જામીન થવું; જામીનગીરી આપવી
Statement of defence	બચાવનામું
Statute	વિધાન; કાનૂન
Statute barred	કાનૂન-બાધિત
Statutorily recognised	કાનૂન-માન્ય
Statutory power	વૈધાનિક/કાનૂની સત્તા
Stay of proceedings	કાર્યવાહી સામે મનાઈ
Step in aid of proceedings	કાર્યવાહીમાં સહાયક પગલું
Stipulated date	નિયત તારીખ
Stipulation	નિયત શરત
Stoppage of increment	ઈજાફો બંધ કરવો તે
Strictly justifiable by law	કાયદા અન્વયે સંપૂર્ણ ન્યાયસંગત
Strictly prohibited	સર્વથા નિષિદ્ધ; સંપૂર્ણપણે નિષિદ્ધ
Strictly relevant	સર્વથા સુસંગત; સંપૂર્ણપણે સુસંગત
Strictly speaking	વસ્તુતઃ; સાચા અર્થમાં; સાચું પૂછો તો
Subject to	૧. -ને અધીન; -ને અધીન રહીને ૨. એ શરતે કે
Subject to the provisions of	-ની જોગવાઈને અધીન
Subject to the terms of	-ની શરતોને અધીન
Sub-letting	૧. પેટા-પટે આપવું તે ૨. પેટા-ભાડે આપવું તે; પેટા-ભાડું
Sub-mortgage	પેટા-ગીરો
Sub-mortgagee	પેટા-ગીરોદાર
Substantiate by evidence	પુરાવા દ્વારા સિદ્ધ કરવું
Subversive activity	૧. વિધ્વંસક પ્રવૃત્તિ ૨. વિદ્રોહી પ્રવૃત્તિ
Sue	દાવો માંડવો; દાવો દાખલ કરવો; મુકદ્દમો માંડવો

Sue for damage	નુકસાનીનો દાવો કરવો
Suffer imprisonment	કેદ ભોગવવી
Sufficient ground	પર્યાપ્ત આધાર
Suit	દાવો
Declaratory —	હક-સ્થાપક દાવો
Pauper —	અર્કિયન દાવો
Summarily dealt with	સંક્ષિપ્ત રીતે ન્યાયનિર્ણીત
Summary determination	સંક્ષિપ્ત રીતે નિર્ણય
Summary trial	સંક્ષિપ્ત અદાલતી કાર્યવાહી; સંક્ષિપ્ત ઇન્સાફ
Summon	બોલાવવું; કોર્ટમાં હાજર થવા ફરમાવવું
Summons	અદાલતી હાજરીનો આદેશ; સમન્સ
Supersedeas	કાર્યવાહી-રોક હુકમ
Supersession	રદ કરવું તે; અધિકમણ
Suppression of material information	મહત્વની માહિતી દબાવી દેવી
Supremacy of the Constitution	સંવિધાનની સર્વોપરિતા
Surety	૧. જામીન ૨. જામીનગીરી
Surrejoinder	પ્રતિ-પુનરુત્તર; પ્રતિવાદીના ઉત્તર સામે વાદીનો જવાબ
Surviving party	ઉત્તરજીવી/હયાત પક્ષકાર
Suspected character	શંકાસ્પદ ચારિત્ર્ય
Suspended lien	સ્થગિત ધારણાધિકાર
Suspended sentence	મોકૂફ રાખેલી સજા/શિક્ષા
Suspension from service	નોકરીમાંથી ફરજ-મોકૂફી
Swear	સોગંદ લેવા

T

Tacit acceptance	મૂક સ્વીકૃતિ
Tamper with	૧. દબલગીરી કરવી ૨. ભ્રષ્ટ કરવું; લાંચ આપવી ૩. ચેડાં કરવાં; ઘાલમેલ કરવી
Take trial	અદાલતી કાર્યવાહી થવી/કરવી
Tend to criminate	ગુનામાં ફસાવનારું
Termination of lien	ધારણાધિકારનો અંત; ધારણાધિકારની સમાપ્તિ
Termination of service	નોકરીનો અંત; સેવા-સમાપ્તિ
Term of contract	કરાર/કન્ટ્રાક્ટની શરત

Terms and conditions	શરતો
Testament	વસિયતનામું
Test case	પૂર્વદેષ્ટાંતરૂપ કેસ
Testifier	સાક્ષી; (અદાલતમાં) સાક્ષી/પુરાવો આપનાર
Testify	સાક્ષી આપવી; પુરાવો આપવો
Testimony	સાક્ષી; જુબાની
Threatening language	ધમકીભરી ભાષા; ધમકી
Threat of force	બળ વાપરવાની ધમકી
Threat to peace	શાંતિ માટે ખતરો
Time-barred	મુદત-બાધિત
Tort	અપકૃત્ય
To the point	મુદ્દાસર
To the prejudice of	-ને બાધક
Transgression	ઉલ્લંઘન; નિયમભંગ
Transgressor	ઉલ્લંઘન કરનાર; નિયમભંગ કરનાર
Transportation	દેશનિકાલ
Trespass	અપ્રવેશ; અનધિકાર પ્રવેશ
Aerial —	આકાશીય અનધિકૃત પ્રવેશ
Criminal —	ગુનાહિત અપ્રવેશ
House —	ગુનાહિત ગૃહપ્રવેશ; ગેરકાયદે ગૃહપ્રવેશ
Lurking house —	છૂપો ગુનાહિત ગૃહપ્રવેશ
Trespasser	અપ્રવેશ કરનાર
Triable	અદાલતી કાર્યવાહીને પાત્ર; ઈન્સાફપાત્ર
Trial	અદાલતી કાર્યવાહી; મુકદ્દમો
Try a suit	દાવાની અદાલતી કાર્યવાહી કરવી; દાવાની સુનાવણી કરવી
Twisted interpretation	વિકૃત અર્થઘટન

U

Ulterior motive	છૂપો આશય
Unconstitutional	અસંવૈધાનિક; ગેરબંધારણીય
Uncorroborated testimony	અસમર્થિત સાક્ષી/જુબાની
Under colour of duty	ફરજના ઓઠા હેઠળ
Under colour of office	હોદ્દાનો ઓઠા હેઠળ

Under duress	બળજબરીથી; દબાણપૂર્વક
Under trial	અદાલતી કાર્યવાહી હેઠળનું
Undue delay	અનુચિત વિલંબ/ઢીલ
Unilateral	એકપક્ષીય
Unimpeachable	બિન-તહોમતપાત્ર; તહોમત/મહાભિયોગ મૂકી શકાય નહિ તેવું
Unqualified acceptance	બિન-શરતી સ્વીકાર
Unless otherwise provided	અન્યથા જોગવાઈ કરવામાં આવી હોય તે સિવાય
Unless the context otherwise requires	સંદર્ભથી અન્યથા અપેક્ષિત હોય તે સિવાય
Uphold	-નું સમર્થન કરવું; -ને ટેકો આપવો

V

Vacate the order	હુકમ રદ કરવો
Valid and cogent reasons	સબળ અને વાજબી કારણ
Validation	કાયદેસરતા આપવી; માન્યતા આપવી
Validity date	કાયદેસરતાની તારીખ; કાયદા-માન્યતા તારીખ
Veracity of a claim	હકદાવાની સચ્ચાઈ
Verdict	ચુકાદો
Versus	વિરુદ્ધ
Vested in	-માં નિહિત
Vexatious indictment	ત્રાસદાયક/પજવણીકારક તહોમતનામું
Vicarious authority	સોંપેલી સત્તા; સોંપેલો સત્તાધિકાર
Vicarious liability	પ્રતિનિહિત જુમ્મેદારી
Victimization	કિનાખોરી
Violation of rules	નિયમોનું ઉલ્લંઘન
Vitiate	૧. દૂષિત કરવું/થવું ૨. બિન-અસરકારક/બિન-અમલી બનાવવું
Void	રદબાતલ; ફોક
Voidable in point of law	કાયદાની દૃષ્ટિએ રદ કરવા યોગ્ય
Vouchment	૧. જામીનગીરી; ખાતરી ૨. સાક્ષી
Vouchsafe	૧. જામીન થવું ૨. સાક્ષી આપવી

W

Want of evidence	પુરાવાનો અભાવ
Warrant	વોરંટ; અધિપત્ર; આજ્ઞાપત્ર
Weight of evidence	પુરાવાનું મહત્ત્વ
Wherever applicable	લાગુ પડતું હોય ત્યાં ત્યાં
Wilful negligence	સ્વૈચ્છિક/જાણીબૂજીને ઉપેક્ષા
With effect from	-થી અમલમાં આવે એ રીતે
Withholding of increments	ઈજાફા અટકાવવા તે; ઈજાફા રુકાવટ
Within the Act	અધિનિયમની અંતર્ગત; અધિનિયમની જોગવાઈઓની મર્યાદામાં રહીને
Without prejudice to	-ને બાધ આવ્યા વિના
Witness	સાક્ષી
Disinterested —	તટસ્થ સાક્ષી
Eye —	પ્રત્યક્ષ સાક્ષી
Favourable —	સહાયકર્તા સાક્ષી
Hostile —	ફરી/ફૂટી ગયેલો સાક્ષી
Identifying —	ઓળખ સાક્ષી
Interested —	હિત ધરાવતો સાક્ષી
Witness for defence	બચાવ પક્ષનો સાક્ષી
Witness for prosecution	ફરિયાદ પક્ષનો સાક્ષી
Writ of certiorari	ઉત્પ્રેષણ આદેશ
Wrongful confinement	ગેરકાયદે કેદ/અટકાયત
Wrongful gain	ગેરકાયદે લાભ/ફાયદો
Wrongfully withheld	ગેરકાયદેસર અટકાવેલ

Y

Year to year	વર્ષોવર્ષ
--------------	-----------

ખંડ - ૨

* લેટિન - ગુજરાતી

** ફ્રેન્ચ - ગુજરાતી

Part - II

*** Latin - Gujarati**

**** French - Gujarati**

સંક્ષેપ સમજ

(કા.)	કાયદો
(ત.)	તબીબી
(વાણિ.)	વાણિજ્ય
(વિ.)	વિશેષણ
(સં.)	સંજ્ઞા

* Latin Words - લેટિન શબ્દો

Ab initio	મૂળથી; પ્રારંભથી
Actus reus	ગુનાહિત કૃત્ય
Ad arbitrium	ઈચ્છાધીન
Ad audiendum	સાંભળવા માટે
Ad certum diem	નિયત દિવસે; ઠરાવેલા દિવસે
Addendum	પૂર્તિપત્ર; પુરવણી
Ad finem	અંત સુધી
Ad hoc	તદર્થ
Ad hominem	વ્યક્તિવિશેષ માટે
Ad infinitum	નિરવધિ; અપરિમિત
Ad interim	વચગાળા પૂરતું; વચગાળાનું
Ad lib; Ad libitum	યથેચ્છ; ઈચ્છાનુસાર; મરજી મુજબ
Ad litem	દાવા સંબંધી; દાવા પૂરતું
Ad litteram	અક્ષરશઃ; અક્ષરે અક્ષર
Ad referendum	વધુ વિચારણા અર્થે
Ad rem	સહેતુક; હેતુસર
Ad valorem	કિંમત પ્રમાણે; કિંમતના ધોરણે; યથામૂલ્ય
Aequitus	સમન્યાયી
A fortiori	વધુ સબળ કારણસર; વિશેષ કરીને
Agenda	કાર્યસૂચિ; કામકાજની યાદી
Alias	ઉર્ફે; બીજા નામે
Alibi	અન્યત્ર હાજરી; અનુપસ્થિતિ
Alieni juris	પરાધીન; પરાયત્ત
Amicus Curiae	ન્યાય-મિત્ર; અદાલતનો મિત્ર
Anno Domini	ઈસવી સન
Ante	પહેલાંનું; આગળનું
Ante bellum	યુદ્ધ પૂર્વેનું
Ante date	પાછલી તારીખનું
Ante mortem	મૃત્યુ પૂર્વેનું
A posteriori	અનુભવસિદ્ધ; પ્રયોગમૂલક
A priori	અનુમાનસિદ્ધ; તર્કગમ્ય; પૂર્વસિદ્ધ
Bona fide	૧. સાચું; વાસ્તવિક; પ્રામાણિક ૨. શુદ્ધ બુદ્ધિપૂર્વકનું

Bona fides	શુદ્ધ આશય; સાફ દાનત
Bona vacantia	(કા.) નધણિયાતી મિલકત; બિનવારસી મિલકત/માલ
Bona wavita	પકડાઈ જવાની બીકે ચોરે પ્રવાસ દરમિયાન જતો કરેલો કે ફેંકી દીધેલો માલ
Causa falsa	ખોટું કારણ
Causa justa	સાચું/વાજબી કારણ
Consensus ad idem	એક જ બાબત પરત્વે એક જ અર્થમાં સર્વસંમતિ
Contra	-ની વિરુદ્ધ
Contra bonos mores	સ્થાપિત નીતિમત્તા વિરુદ્ધ
Contra pacem	શાંતિ વિરુદ્ધ
Corpus delicti	(કા.) ગુનાનું મૂળ કારણ
Corrigendum	શુદ્ધિપત્ર
Curriculum vitae	કારકિર્દીવિષયક માહિતી
Damnum	નુકસાન; હાનિ
Data	આધાર-સામગ્રી; માહિતી; આંકડા
Decree nisi	(કા.) શરતી હુકમનામું; પ્રારંભિક હુકમનામું
De facto	વસ્તુતઃ; હકીકતે; ખરેખર; વાસ્તવમાં
De jure	કાયદેસર
De novo	નવેસર; નવેસરથી
Doli in capax	ગુનો કરવા માટે અક્ષમ
Ex accidenti	અકસ્માત્; યોગાનુયોગ; અજાણતાં
Ex aequo	સમાન રૂપે
Ex gratia	રહેમ રાહે
Ex officio	હોદ્દાની રૂએ
Ex parte	(કા.) એકપક્ષી; એકતરફી
Ex post facto	કાર્યોત્તર
Ex proprio motu	સ્વેચ્છાએ
Ex silentio	(કા.) વિપરીત પુરાવાના અભાવને લીધે
Fait accompli	સિદ્ધ હકીકત
Fraus legis	(કા.) કાયદાનું કપટ; કાયદાનો કપટપૂર્વક કરવામાં આવેલો ઉપયોગ
Gratis	વળતર વિના; સ્વૈચ્છિક
Gratis dictum	સ્વૈચ્છિક નિવેદન
Habeas Corpus	(કા.) કેદીને અદાલત સમક્ષ હાજર કરવો; બંદી પ્રત્યક્ષીકરણ; હેબીયસ કોર્પસ

Hares factus	(કા.) વસિયતથી નિમાયેલ વારસ
Hares natus	(કા.) વંશજથી વારસ
Honorarium	માનવેતન
Ibid (Ibedem)	તે જ સ્થળે; તે જ પુસ્તક; પ્રકરણ કે ફકરામાં; એ જ; એજન
Imperium	સર્વોચ્ચ શક્તિ; પરમ સત્તા
In camera	બંધ બારણે; ખાનગી
In extenso	સવિસ્તર; પૂરેપૂરું
In initio	આરંભમાં; શરૂઆતમાં
In italics	ત્રાંસા અક્ષરોમાં/ટાઈપમાં
In litem	દાવા દરમિયાન
In personam	વ્યક્તિલક્ષી
In rem	સર્વલક્ષી
In situ	મૂળ સ્થાને
In specie	૧. વસ્તુના રૂપમાં; વસ્તુ રૂપે ૨. સિક્કામાં; રોકડમાં
In status quo	યથાવત્
Inter alia	બીજી બાબતોની સાથોસાથ
Inter alios	બીજી વ્યક્તિઓની સાથોસાથ; બીજી વ્યક્તિઓમાં
Inter se	અંદરોઅંદર; માંહોમાંહે; પરસ્પર; પારસ્પરિક
In toto	સંપૂર્ણપણે; સમગ્રતયા
Intra parte	પક્ષ અંતર્ગત
Intra vires	સત્તાનુસાર; સાધિકાર
Ipsa facto	આપોઆપ; આપમેળે; સ્વતઃ
Jura in personam	વ્યક્તિલક્ષી અધિકાર
Jura in rem	લોકલક્ષી અધિકાર
Jura publica	સાર્વજનિક અધિકાર
Justa causa	ન્યાયસંગત કારણ; ન્યાય/વાજબી/ન્યાયોચિત કારણ
Lex domicilii	અધિવાસનો કાયદો
Lex loci	સ્થાનિક કાયદો
Literatim	અક્ષરશઃ; શાબ્દિક
Loco parentis	માતા-પિતાના સ્થાને
Locus standi	(કા.) ૧. કાયદેસર/માન્ય સ્થિતિ; સ્થાનાધિકાર ૨. સુનાવણીનો હક/અધિકાર

Mala fide	બદદાનતથી; બદઈરાદાથી
Mandamus	(કા.) પરમ આદેશ
Materia Medica	ઔષધિગુણકોશ
Memorandum	૧. યાદીપત્ર ૨. નિવેદન; આવેદન; યાદી ૩. (વાણિ.) ઉદ્દેશપત્ર; નિયમાવલિ
Mens rea	ગુનાહિત માનસ
Modus operandi	કાર્યપ્રણાલી
Modus vivendi	જીવનપ્રણાલી
Momentum	વેગ; ગતિ
Moratorium	દેવા-મોકૂફી; દેવા-મોકૂફીની મુદત
Mutatis mutandis	અનુરૂપ/ઉચિત ફેરફાર સાથે
Nota bene (N.B.)	વિશેષ ધ્યાન આપો
Obiter dictum	પ્રાસંગિક ઉક્તિ
Onus probandi	(કા.) પુરાવાનો બોજો; સાબિત કરવાની જવાબદારી
Order nisi	શરતી હુકમ; પ્રારંભિક હુકમ
Pari passu	સમાન ધોરણે; સમાન રીતે; એકસરખી રીતે; એક સાથે; -ની સાથોસાથ
Per annum	દર વર્ષે; પ્રતિવર્ષ; વાર્ષિક
Per capita	માથાદીઠ; વ્યક્તિદીઠ
Per diem	દરરોજ; પ્રતિદિન; દૈનિક
Per mensem	દર મહિને; પ્રતિમાસ; માસિક
Per mille	દર હજારે
Per quod	જેનાથી; જેના વડે
Per se	સ્વતઃ; આપમેળે
Persona designata	નામોદ્દિષ્ટ વ્યક્તિ; વરણી કરવામાં આવેલ વ્યક્તિ
Persona grata	સ્વીકાર્ય વ્યક્તિ
Persona non grata	અસ્વીકાર્ય વ્યક્તિ
Post factum	કાર્યોત્તર
Post mortem	૧. (વિ.) મરણોત્તર ૨. (સં.) (ક) (ત.) શબ પરીક્ષા (ખ) ઘટનોત્તર ચર્ચા
Prima facie	પ્રથમ દર્શની; પ્રથમ દષ્ટિએ
Pro bona publico	લોકહિતમાં
Pro rata	ભાગે પડતું
Pro tempore	કામચલાઉ; જે તે પ્રસંગ પૂરતું

Quid pro quo	(વાણિ.) વળતર; બદલો; નુકસાની; નુકસાન-ભરપાઈ
Quo warranto	(કા.) અધિકારપૃચ્છા; “ક્યા હકથી” ?
Resjudicata	(કા.) પૂર્વન્યાય; પૂર્વનિર્ણીત બાબત
Rule nisi	(કા.) પ્રારંભિક આદેશ
Sanctum-sanctorum	૧. પવિત્રતમ સ્થળ; પુનિત ધામ ૨. અત્યંત સુરક્ષિત સ્થળ ૩. ગાઢ અભયારણ્ય
Sine die	અનિયત મુદત માટે; અનિશ્ચિત સમય સુધી
Sine qua non	અનિવાર્ય શરત
Solatium	(કા.) વળતર રાહતની રકમ
Status-quo	યથાવત્
Status-quo-ante	યથાપૂર્વ સ્થિતિ
Sub judice	(કા.) ન્યાયાધીન; અદાલતી વિચારણા હેઠળ
Sub-rosa	ગુપ્ત રીતે; પ્રચ્છન્ન
Sui generis	(કા.) અદ્વિતીય
Sui juris	(કા.) કાયદાની દૃષ્ટિએ સક્ષમ
Suo motu	સ્વયં; આપમેળે
Suppressio veri	સત્ય ગોપન; સાચી વાત છુપાવવી
Supra jus	સર્વોચ્ચ કાયદો
Ultra vires	સત્તાબાહ્ય; સત્તા બહારનું
Usus bellici	યુદ્ધના સમયે ઉપયોગ
Vacantia bona	માલિકવિહોણી સંપત્તિ
Vadium mortuum	ગીરો
Veto	નિષેધાધિકાર
Vice versa	ઊલટું; ઊલટી રીતે; ઊલટા ક્રમમાં
Vide	જુઓ
Vide ante	આગળ જુઓ; અગાઉ આવેલ
Vide infra	નીચે જુઓ
Vide supra	ઉપર જુઓ
Vires	સત્તા; અધિકાર
Viva voce	મૌખિક
Vis major	દૈવી આફત
Vox popule	લોકમત

* French Words - ફ્રેન્ચ શબ્દો

Agent provocateur	ગુનો કરવા ઉશ્કેરણી કરતો છૂપો એજન્ટ
Aide-de-camp	પરિસહાયક અધિકારી; એડીસી
Coup d'etat	હિંસક રાજપલટો; રાજ્ય વિપ્લવ
Crime passionnel	આવેગજન્ય ગુનો
Dètenu	અટકાયતી/રાજકીય કેદી (પુરુષ)
Détenue	અટકાયતી/રાજકીય કેદી (સ્ત્રી)
Dossier	વ્યક્તિલક્ષી/વિષયલક્ષી/વસ્તુલક્ષી દસ્તાવેજ-સેટ
En bloc	એક સાથે
En masse	૧. એક સાથે ૨. સમૂહમાં
En route	રસ્તામાં; માર્ગમાં
Fait accompli	સિદ્ધ હકીકત
Lingua franca	૧. લોકભાષા ૨. સંપર્કભાષા
Milieu	વાતાવરણ; સામાજિક પરિસ્થિતિ/પરિવેશ
Papier mache	કાગળનો માવો
Raison d'etat	રાજ્યહિત
Raison d'etre	ઉદ્દેશ; પ્રયોજન
Son-et-lumiere	ધ્વનિ-પ્રકાશ કાર્યક્રમ
Vis-a-vis	૧. સામસામે; -ની સામે ૨. -ને મુકાબલે; -ની તુલનામાં; -ની સરખામણીમાં

सत्यमेव जयते

**વહીવટી પરિભાષા કોશ
(અંગ્રેજી - ગુજરાતી)**

**Glossary of Administrative
Terminology
(English - Gujarati)**

ભાષા નિયામકની કચેરી
ગુજરાત રાજ્ય
ગાંધીનગર
૧૯૯૮

सत्यमेव जयते

વહીવટી પરિભાષા કોશ

(અંગ્રેજી - ગુજરાતી)

Glossary of Administrative Terminology (English - Gujarati)

ભાષા નિયામકની કચેરી

ગુજરાત રાજ્ય

ગાંધીનગર

૧૯૯૮

પ્રસ્તાવના

ગુજરાત રાજ્યની સ્થાપનાના પ્રારંભથી જ વહીવટમાં ગુજરાતીકરણની નીતિ અપનાવવામાં આવી છે. આને અનુલક્ષીને વહીવટી તંત્રની કામગીરીમાં સહાયક, માર્ગદર્શક અને ઉપયોગી નીવડે તેવાં પ્રકાશનો બહાર પાડવાની પ્રવૃત્તિ અને તે રીતે વહીવટી પરિભાષાના ઉપયોગમાં એકરૂપતા સુનિશ્ચિત કરવાના પ્રયાસો આજ પર્યંત ચાલુ છે. આ દિશામાં સીમાસ્તંભ સમા ત્રિભાષી વહીવટી શબ્દકોશનું પ્રકાશન થયે એક દશકા જેટલો સમય વીતી ગયો છે. આ સમય દરમિયાન વૈશ્વિક સ્તરે રાજકીય, સામાજિક અને આર્થિક ક્ષેત્રે નવાં પરિમાણો ઉમેરાયાં છે. જ્ઞાનવિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજીની ક્ષિતિજો વિસ્તરી છે. પરિણામે અંગ્રેજી ભાષામાં ઘણા નવા શબ્દો પ્રચલિત થતાં વહીવટમાં પણ તે પ્રયોજવાનું જરૂરી બન્યું છે.

આ કોશમાં આવા નવા શબ્દો તથા કેટલાક વહીવટી શબ્દપ્રયોગોના ગુજરાતી પર્યાય આપવાનો પ્રયાસ છે.

આશા છે, “વહીવટી પરિભાષા કોશ” સચિવાલયના વિભાગો, ખાતાંના વડાની કચેરીઓ તેમજ અન્ય કચેરીઓના કર્મચારીઓ-અધિકારીઓને ગુજરાતીકરણના પરિપ્રેક્ષ્યમાં સર્વસ્તરે વહીવટને વધુ ને વધુ લોકાભિમુખ બનાવવામાં સહાયરૂપ નીવડશે.

ફેબ્રુઆરી, ૧૯૯૮
ગાંધીનગર.

નટુ પંચાલ
ભાષા નિયામક

બે બોલ

રાજ્ય સરકારની અનેક યોજનાઓનો લોક હિતાર્થે અમલ કરવા માટે વહીવટની ભાષા રાજભાષા ગુજરાતી રાખવામાં આવી છે. સરળ વહીવટી રાજભાષા ગુજરાતીની આ જરૂરિયાતને ધ્યાનમાં રાખીને ભાષા નિયામકની કચેરી વહીવટમાં ઉપયોગી પુસ્તકો પ્રકાશિત કરે છે. વહીવટમાં વિભાગો, કચેરીઓ, બોર્ડો, નિગમો તથા કાનૂની સંસ્થાઓનો સમાવેશ થાય છે.

આજના ‘તકનિકી’ યુગમાં વહીવટનું મહદ્દંશે કમ્પ્યુટરીકરણ કરવામાં આવી રહ્યું છે ત્યારે આવા પરિવર્તન સાથે તાલ મિલાવવા ભાષા નિયામકની કચેરીના ઉપયોગી કેટલાક પ્રકાશનોની સી.ડી. તૈયાર કરવામાં આવી છે. ‘વહીવટી પરિભાષા કોશ’ પુસ્તક સર્વસ્તરે વહીવટને લોકાભિમુખ બનાવવામાં ઉપયોગી થાય તેવાં પુસ્તકો છે. આ પુસ્તકોને સી.ડી. સ્વરૂપે પ્રસ્તુત કરતાં ગૌરવની લાગણી અનુભવું છું.

માર્ચ, ૨૦૦૮

પ્રદીપ ત્રિવેદી
ભાષા નિયામક

સંક્ષેપ-સમજ

અર્થ.	અર્થશાસ્ત્ર
કા.	કાયદો
ક્રિ.	ક્રિયાપદ
ક્રિ.વિ.	ક્રિયા વિશેષણ
ત.	તબીબી વિજ્ઞાન
રાજ.	રાજનીતિશાસ્ત્ર
લા.	લાક્ષણિક અર્થ
વા.	વાણિજ્ય
વ્યા.	વ્યાકરણ
શિ.	શિક્ષણ
સં.	સંજ્ઞા

A

Able bodied unemployed	સશક્ત બેકાર
Above board	(કિ. વિ.) ૧. પ્રગટપણે; ખુલ્લી રીતે ૨. નિષ્કપટ રીતે
Absence without leave	રજા મૂક્યા વિના ગેરહાજરી
Absence without permission	પરવાનગી વિના ગેરહાજરી
Absolutely forbidden	સંપૂર્ણપણે પ્રતિબંધિત; સર્વથા નિષિદ્ધ
Absolutely necessary	અત્યંત આવશ્યક; તદ્દન અનિવાર્ય
Abuse of office	હોદ્દાનો દુરુપયોગ
Abuse of official position	સરકારી પદનો દુરુપયોગ
Accelerated Rural Water Supply Programme	ત્વરિત ગ્રામીણ પાણી પુરવઠા કાર્યક્રમ
Accessible document	સુલભ દસ્તાવેજ
Accessible place	સુગમ સ્થાન
Accession to office	પદપ્રાપ્તિ; પદારોહણ
Access to official information	સત્તાવાર માહિતીની સુલભ પ્રાપ્તિ
Accidental slip or omission	આકસ્મિક ભૂલચૂક
Accommodating terms	અનુકૂળ શરતો; સુવિધાજનક શરતો

Accounting principles	હિસાબ-પદ્ધતિના સિદ્ધાંત
Across the board	(કર, પગાર-વધારો, વગેરે બાબતમાં) સર્વસ્તર સ્પર્શી/તમામને લાગુ પડતું
Activist	૧. કર્મવીર; કાર્યકર્તા; ક્રિયાવાદી ૨. આંદોલનકાર
Acts and omissions	કાર્ય અને કાર્યલોપ
Addendum	પૂર્તિપત્ર
Adjective law	આનુષંગિક કાયદો; પ્રક્રિયાત્મક કાયદો
Substantive law	મૂળ કાયદો; વિષયાત્મક કાયદો
Administer justice	ન્યાય આપવો/કરવો
Administer oath	સોગંદ / શપથ લેવડાવવા
Administration of justice	૧. ન્યાય-પ્રદાન; ન્યાય આપવો તે ૨. ન્યાયતંત્રનો વહીવટ
Admissible in proof	સાબિતીના / પુરાવાના હેતુથી ગ્રાહ્ય
Admission of proof	પુરાવાનો સ્વીકાર
Admission standards	પ્રવેશ માટેનાં ધોરણો
Admit to bail	૧. જામીન મંજૂર કરવા; જામીન પર છોડવું ૨. જામીન લેવા

Affidavit in rejoinder	પ્રત્યુત્તરરૂપ સોગંદનામું
Affidavit in reply	જવાબી સોગંદનામું
Agronomic practice	પાક-ઉત્પાદનની પદ્ધતિ; કૃષિવિજ્ઞાનવિષયક પદ્ધતિ
All-inclusive quotation	સર્વ-સમાવેશી ભાવ
All-out drive	સઘન ઝુંબેશ / અભિયાન
Ambience	પરિવેશ; માહોલ; વાતાવરણ (પરિસ્થિતિના સંદર્ભમાં)
Anti-defection law	પક્ષપલટા-વિરોધી કાયદો
Anti-erosion work	ધોવાણ અટકાવવા માટેનાં કામ
Anti-pollution measures	પ્રદૂષણ-વિરોધી પગલાં
Antiquated law	પુરાણો કાયદો; અપ્રચલિત કાયદો
Anti-terrorist operation	આતંકવાદ પ્રતિકારક કામગીરી
Appointment by name	નામજોગ નિમણૂક
Appointment by virtue of post	હોદ્દાની રૂએ નિમણૂક
Aquaculture	જલીય જીવ-વનસ્પતિ સંવર્ધન; દરિયાઈ જીવ-વનસ્પતિ સંવર્ધન
Archaic law	પ્રાચીન કાયદો

Archaic word	પ્રચારલુપ્ત શબ્દ
Area Specific Programme	વિસ્તારવિશેષ કાર્યક્રમ
Assembly under suspended animation	સ્થગિત કરવામાં આવેલી વિધાનસભા
As the case may be	યથાપ્રસંગ
At an early date	વહેલી તકે; વેળાસર
At the earliest	બને તેટલું વહેલું; સત્વર
August House	(વિધાનસભા અને સંસદની બાબતમાં) મહાન સભાગૃહ
Aviary	પક્ષીગૃહ
Avifauna	પક્ષીજગત; ખેચર સૃષ્ટિ
Awardee	ઈનામ/એવોર્ડ વિજેતા
Awareness building	જાગરૂકતા નિર્માણ

B

Backdrop	(લા.) પૂર્વભૂમિકા; પશ્ચાદ્ભૂ
Backyard Poultry Scheme	ઘરઆંગણે મરઘાં-ઉછેર યોજના
Bad in law	કાયદા અન્વયે અમાન્ય

Bad Security	ડૂબેલી જામીનગીરી
Good Security	સધર જામીનગીરી
Balance at the credit	જમા રકમ
Bar works	આડશનાં કામો
Basics	પાયાના સિદ્ધાંતો; મૂળભૂત સિદ્ધાંતો
Bench marking exercise	ધોરણ નિર્ધારણનો પ્રયાસ
Bio-data	વ્યક્તિગત વિગત; વ્યક્તિલક્ષી માહિતી
Bio-diversity	વિવિધ જીવસૃષ્ટિ; જીવ-વૈવિધ્ય
Blanket order	સર્વગ્રાહી હુકમ
Blighted area	ઝૂંપડપટ્ટી
Blind alley position	પ્રગતિની તકવિહોણું પદ
Block-foil	(પહોંચ બુક, વગેરેમાં) મૂળ પાનું
Counter foil	અડધિયું
Booth capturing	મતદાન-મથકનો કબજો લેવો તે
Bounden duty	અનિવાર્ય ફરજ
Brainstorming session	સઘન ચર્ચાસત્ર
Break-even capacity	ખોટ/હાનિ નિવારણ ક્ષમતા

Break-even point	નફા-નુકસાનનું સરભરબિંદુ
Breeder seeds	સંવર્ધક બિયારણ
Bridging finance	વચગાળાની નાણા-વ્યવસ્થા
Bridging loan	વચગાળાની લોન
Buffalo-bull mother farm	પાડા-સાંઢ સંવર્ધન ફાર્મ
Builder's hardware	બાંધકામ માટેનો લોખંડનો સામાન
Bureaucracy	૧. નોકરશાહી; અમલદારશાહી ૨. અમલદારતંત્ર
Bureaucrat	(નોકરશાહીમાંનો) અમલદાર; અધિકારી
Bureaucratic commitment	૧. અમલદારતંત્રે સ્વીકારેલી જવાબદારી ૨. અધિકારીની વચનબદ્ધતા
Bureaucratic infrastructure	અમલદારતંત્રનું આધારમાળખું
Bureaucratic model	નોકરશાહીનો/અમલદારતંત્રનો આદર્શ; આદર્શ નોકરશાહી/અમલદારતંત્ર
Bureaucratic power	૧. અમલદારતંત્રની સત્તા ૨. અધિકારીની સત્તા
Bureaucratization; Bureaucratization	નોકરશાહીકરણ; અમલદારશાહીકરણ
Burgeoning industries	વિકસતા ઉદ્યોગો

Business Advisory Committee	(વિધાનસભાની બાબતમાં) કામકાજ/કાર્ય સલાહકાર સમિતિ
Business organisation	વેપારી સંગઠન; વ્યાપારી સંસ્થા
Business practice	૧. કામકાજની પ્રથા ૨. વ્યાપાર પ્રણાલી
Buzz word; Buzz phrase	વિષયસૂચક પારિભાષિક શબ્દ; સંકેત શબ્દ
By word or action	મૌખિક રૂપે કે કાર્ય દ્વારા

C

Callous attitude	રુક્ષ વલણ
Canalisation; Canalization	૧. નહેર તૈયાર કરવી ૨. (લા.) ચોક્કસ દિશામાં વાળવું તે
Candidacy	ઉમેદવારી
Capricious partiality	અનુચિત પક્ષપાત
Captive power	પ્રબદ્ધ વીજળી
Captive traffic	સીમિત ટ્રાફિક
Captive training	નિવાસી તાલીમ
Cardinal principle	મૂળ સિદ્ધાંત
Cascading taxation	કરવેરા પ્રપાત

Case in point	પ્રસ્તુત મુદ્દો/બાબત
Cash flow	રોકડ પ્રવાહ
Casual criminal	પ્રસંગોપાત્ત ગુનેગાર
Confirmed criminal	પાકો/રીઢો ગુનેગાર
Catch crop	વચગાળાનો પાક; ગૌણ પાક
Categorisation; Categorization	કક્ષાકરણ; પ્રકાર પાડવા તે
Catering Service	ખાનપાન પ્રબંધ સેવા
Census-cum-sample survey	ગણતરી-સહ-નમૂનાઈ મોજણી
Chairperson	અધ્યક્ષ
Channelise; Channelize	૧. નહેરમાં વાળવું ૨. દિશાસૂચન કરવું; માર્ગદર્શન આપવું
Channelising Agency	માધ્યમરૂપ એજન્સી/સંસ્થા
Channel of communication	સંચાર માધ્યમ
Civil apathy	નાગરિકની ઉદાસીનતા; નાગરિકની બેપરવાઈ
Civil pay	મુલકી પગાર
Clinching evidence	સચોટ પુરાવો; સબળ પુરાવો; સમર્થક પુરાવો
Clout	વગ; પ્રભાવ

Cognate subject	સંલગ્ન/સંબંધ વિષય
Combatant	યોદ્ધો; યુદ્ધ સેવાનો કર્મચારી
Command economy	નિયંત્રિત અર્થતંત્ર/અર્થવ્યવસ્થા
Open economy	મુક્ત અર્થતંત્ર/અર્થવ્યવસ્થા
Commission	(સં.) ૧. આયોગ ૨. (ગુનો, વગેરે) કરવું તે ૩. કમિશન; આડત; દલાલી ૪. (કેટલીક ફરજો બજાવવા માટે) સત્તાધિકાર; અધિકારપત્ર (કિ.) ૧. (પ્લાન્ટ; પરિયોજના, વગેરેની બાબતમાં) ચાલુ થવું; કામગીરીનો પ્રારંભ થવો ૨. (કેટલીક ફરજો બજાવવા માટે) સત્તાધિકાર આપવો ૩. (લશ્કરમાં) હોદ્દો આપવો
Commission of Inquiry	તપાસ આયોગ
Commission of offence	ગુનો કરવો તે
Committed bureaucracy	પ્રતિબંધ અધિકારીતંત્ર
Common Effluent Treatment Plant	પ્રદૂષિત પ્રવાહીની પ્રક્રિયા માટેનો સહિયારો પ્લાન્ટ
Common Minimum Programme	સહિયારો લઘુત્તમ કાર્યક્રમ
Communal frenzy	કોમી ઝનૂન

Community Health Centre	સાર્વજનિક આરોગ્ય કેન્દ્ર
Community participation	લોક સહભાગિતા; સામૂહિક સહભાગિતા
Compensating pension	વળતરરૂપ પેન્શન
Composition deed	સમજૂતી-ખત; સમજૂતી કરાર
Conceptualise; Conceptualize	ખ્યાલ બાંધવો; વિભાવના/પરિકલ્પના કરવી
Conceptual model	પરિકલ્પિત આદર્શ/નમૂનો
Concomitant steps	સહવર્તી પગલાં
Condemned criminal	૧. સજા પામેલ ગુનેગાર ૨. દોષિત ઠરેલ ગુનેગાર
Consensual approach	સર્વસંમત અભિગમ
Considered opinion	સુચિતિત/ગંભીર અભિપ્રાય
Consortium company	સહાયક/નાણા-સહાયક કંપની
Constituent power	સંવેધાનિક/બંધારણીય સત્તા
Constitutionality	સંવેધાનિકતા; બંધારણીયતા
Consular representative	વાણિજ્ય-દૂતનો પ્રતિનિધિ
Consumerism	ઉપભોક્તાવાદ
Consumerist culture	ઉપભોક્તાવાદી સંસ્કૃતિ

Consumers' industry	વપરાશી માલનો ઉદ્યોગ
Consumption credit	વપરાશી ધિરાણ
Continuing education	નિરંતર શિક્ષણ
Conveyance deed	માલિકીફેર-ખત/દસ્તાવેજ; તબદીલી-ખત/દસ્તાવેજ
Core industries	પ્રમુખ ઉદ્યોગો; હાર્દરૂપ/મહત્ત્વના ઉદ્યોગો
Corpus of fund	નાણા-ભંડોળ
Cost-accounting	પડતર ખર્ચ હિસાબ પદ્ધતિ; પરિવ્યય નામું
Cost-benefit	ખર્ચ-લાભ
Cost-effectiveness	ખર્ચના પ્રમાણમાં વળતર
Cost-plus	ખર્ચ ઉપરાંત નફો
Cost price	પડતર કિંમત
Counter-insurgency operation	વિદ્રોહ-પ્રતિકાર કામગીરી
Countermanded election	(અગાઉ યોજવામાં આવેલી અને પાછળથી) રદ કરવામાં આવેલી ચૂંટણી
Counter-measures	પ્રતિ-પગલાં; પ્રત્યુપાય; (-ની સામે) વળતાં પગલાં
Covenant	(કા.) ૧. કરાર ૨. કબૂલત (કબૂલ-મંજૂર હોવું તે)

Crackdown	(કાયદાનો ભંગ કરનાર સામે) કડક પગલાં
Craft village	શિલ્પ ગ્રામ
Creamy layer	સાધનસંપન્ન વર્ગ
Credit rating	શાખ નિર્ધારણ
Crime of passion	આવેશજન્ય ગુનો
Crime repression	ગુના પ્રવૃત્તિઓ ડામવી; ગુનાદમન
Criminalisation/Criminalization of politics	રાજકારણનું અપરાધીકરણ; રાજકારણમાં ગુનાખોરી
Criminalist	ફોજદારી કાયદા નિષ્ણાત
Criminality	ગુનાવૃત્તિ
Criminal reformation	ગુનેગાર-સુધારણા પ્રવૃત્તિ
Criminologist	ગુનાવિજ્ઞાની
Crisis-prone	કટોકટીની શક્યતાવાળું
Cross-cultural	આંતર-સાંસ્કૃતિક
Crux of problem	સમસ્યાનો મૂળ મુદ્દો
Crystallisation; Crystallization	(લા.) ૧. (વિચારો, યોજનાઓની બાબતમાં) નિશ્ચિત રૂપ આપવું તે; મૂર્ત સ્વરૂપ આપવું તે ૨. (વિચારો, યોજનાઓની બાબતમાં) નિશ્ચિત/મૂર્ત સ્વરૂપ ધારણ કરવું તે

Cultural milieu	સાંસ્કૃતિક પરિવેશ; સાંસ્કૃતિક પર્યાવરણ
Cultural revolution	સાંસ્કૃતિક ક્રાંતિ
Currency drain	ચલણી નાણાંની અછત
Curriculum vitae	કારકિર્દી વિષયક વિગત
Curtain-raiser	(લા.) (મૂળ પ્રસંગની) પરિચાયક ઘટના
Custodial death	કસ્ટડીમાં મૃત્યુ; અટકાયત દરમિયાન મૃત્યુ
Custodian of law and order	કાયદો અને વ્યવસ્થાના રક્ષક

D

Data bank	આધારસામગ્રી કોશ; ડેટા બેંક
Data processing system	આધારસામગ્રી પ્રક્રિયા વ્યવસ્થા
De-addiction	વ્યસનમુક્તિ
De-bottlenecking	અવરોધ દૂર કરવો તે
Decent standard of life	શિષ્ટ જીવનધોરણ
Decision-making process	નિર્ણય કરવાની પ્રક્રિયા
Declassification of documents	દસ્તાવેજોને 'ગુપ્ત' વર્ગમાંથી રદ કરવા; દસ્તાવેજોને 'ગુપ્ત' ન ગણવા
Decontrol	૧. (સં.) અંકુશમુક્તિ; નિયંત્રણમુક્તિ ૨. (કિ.) અંકુશમુક્ત કરવું; નિયંત્રણમુક્ત કરવું

Decontrolled price	અંકુશમુક્ત ભાવ
Deemed face-value	ગણી લીધેલી/માની લીધેલી અસલ કિંમત
Deemed to be	- તરીકે ગણેલું
Defacement of public property	જાહેર મિલકતનો દેખાવ બગાડવો; જાહેર મિલકતની શોભા બગાડવી
Dehoarding drive	સંઘરાખોરી-વિરોધી સુંબેશ
Delicense	પરવાનામુક્ત કરવું
Delivery mechanism	વિતરણ વ્યવસ્થા
Demoralisation; Demoralization	મનોબળ ઢ્રાસ
Demoralising effect	મનોબળ/નૈતિક જુસ્સો તોડી પાડતી અસર
Denuclearisation; Denuclearization	પરમાણુશસ્ત્ર નાબૂદી
Departmentalisation; Departmentalization	વિભાગીકરણ
Deportee	દેશનિકાલ/હદપાર કરાયેલ વ્યક્તિ
Deputationist	૧. પ્રતિનિયુક્ત વ્યક્તિ/કર્મચારી ૨. પ્રતિનિધિ મંડળનો સભ્ય
Derecognize	માન્યતા રદ કરવી; અમાન્ય કરવું
Deregulation	વિનિયમનમુક્તિ; વિનિયમન દૂર કરેલી સ્થિતિ

Derelict land	નધણિયાતી જમીન
Dereservation	અનામતમુક્તિ; અનામત નાબૂદી; અનામત વ્યવસ્થા દૂર કરવી તે
Dereservation of post	જગ્યાને અનામતમુક્ત કરવી તે; જગ્યાને બિન- અનામત તરીકે ફેરવવી તે
Derivative evidence	સાધિત પુરાવો
Derogate from the powers	- ની સત્તા ઘટાડવી; - ને સત્તાવિહીન બનાવવું
Desalination	ક્ષારનિવારણ
Desert-Area Development Programme	રણવિસ્તાર વિકાસ કાર્યક્રમ
Designated court	નામોદિષ્ટ/પદનામિત અદાલત
Detectable error; Detectible error	(વા.) શોધક્ષમ ભૂલ; શોધવાયોગ્ય ભૂલ
Detoxification centre/clinic	શરાબ-વ્યસનમુક્તિ કેન્દ્ર/ચિકિત્સા-કેન્દ્ર
Development-oriented attitude	વિકાસલક્ષી વલણ
Dialogue partner	સંવાદ-સાથી; ચર્ચા-વિચારણામાં સહભાગી
Diffusion of information	માહિતીનો પ્રસાર; માહિતીનો ફેલાવો
Dire consequences	ગંભીર પરિણામ
Dire necessity	તાકીદની જરૂરિયાત

Disadvantaged and deprived people	હકવંચિત અને લાભવંચિત લોકો
Disadvantaged area	પ્રતિકૂળ સંજોગો ધરાવતો વિસ્તાર
Disaffection	(કા.) બેદિલી
Disciplinary authority	શિસ્ત અધિકારી
Disentitle	૧. હકવંચિત કરવું ૨. પદવી લઈ લેવી; ખિતાબ છીનવી લેવો
Disentitlement	બિન-હકદારી
Disincentives	નિરુત્સાહક પગલાં; ઉત્સાહ મંદ કરતાં પગલાં
Disinfestation	જંતુના ઉપદ્રવથી મુક્ત
Disinterested witness	તટસ્થ સાક્ષી
Favourable –	સહાયકર્તા સાક્ષી
Hostile –	ફરી ગયેલ/ફૂટી ગયેલ સાક્ષી
Disintermediation	મધ્યસ્થી/મધ્યસ્થતા દૂર કરવી; મધ્યસ્થી રહિત સ્થિતિ
Disinvest	૧. (વા.) રોકેલી મૂડી ઉપાડવી; મૂડીરોકાણ પાછું ખેંચવું ૨. (કા.) હકવંચિત કરવું
Disinvestiture; Divestiture	(કા.) હકવંચિત કરવું તે; હકવંચિત સ્થિતિ

Disinvestment Commission	મૂડી વિનિવેશ આયોગ
Disinvestment policy	મૂડી-ઉપાડ/મૂડી વિનિવેશ નીતિ
Dispassionate opinion	નિષ્પક્ષ અભિપ્રાય; તટસ્થ અભિપ્રાય
Dis-service to the nation	રાષ્ટ્રની કુસેવા
Distance education/learning	દૂરવર્તી શિક્ષણ/અધ્યયન
Distress sale	જપ્ત કરેલ/ટાંગમાં લીધેલ માલ-મિલકતનું વેચાણ
Documentation	દસ્તાવેજીકરણ
Double poverty line	બેવડી ગરીબી-રેખા
Downsizing of employees	કર્મચારીઓનું સંખ્યાબળ ઘટાડવું
Dowry prohibition	દહેજબંધી; દહેજ પ્રતિબંધ
Drought-proofing	અનાવૃષ્ટિ-રક્ષિત કરવું; અનાવૃષ્ટિ સામે રક્ષણ પૂરું પાડવું
Drought resistant crop	અનાવૃષ્ટિ પ્રતિકારક પાક
Drug peddler; Drug pedler	ગેરકાયદે કેફી ઔષધ વેચનાર
Drug traffic; Drug trafficking	કેફી ઔષધનો ગેરકાયદે ધંધો
Drug trafficker	કેફી ઔષધનો ગેરકાયદે ધંધો કરનાર
Dry promotion	લાભરહિત બઢતી
Duly authorised	વિધિસર અધિકૃત કરેલ

E

Easy reference	સુગમ સંદર્ભ
Eco-friendly project	પરિસ્થિતિ-સાનુકૂળ પરિયોજના
Economic offence	આર્થિક ગુનો
Economic offender	આર્થિક ગુનેગાર
Economic reforms	આર્થિક સુધારા
Eco-system	પારિસ્થિતિક તંત્ર
Eco-technology	પરિસ્થિતિવિષયક પ્રૌદ્યોગિકી; પારિસ્થિતિક પ્રૌદ્યોગિકી
Effluent Disposal Scheme	પ્રદૂષિત પ્રવાહી નિકાલ યોજના; પ્રવાહી કચરાના નિકાલ અંગેની યોજના
Either party	બેમાંથી કોઈ એક પક્ષકાર
Electoral machinery	ચૂંટણી તંત્ર
Electoral rectitude	ચૂંટણીલક્ષી પ્રામાણિકતા; ચૂંટણીલક્ષી સચ્ચાઈ
Electoral Registration Officer	મતદાર નોંધણી અધિકારી
Emergent	કટોકટીકાલીન; સંકટકાલીન
Empirical evidence	અનુભવમૂલક પુરાવો

Employment Assistance Centre	રોજગાર સહાય કેન્દ્ર
Employment Counselling Centre	રોજગાર સલાહ કેન્દ્ર
Empowerment of women	(૧) સ્ત્રીઓને સક્ષમ/સમર્થ બનાવવી તે; અબળાને સબળા બનાવવી તે (૨) સ્ત્રીઓને સત્તા આપવી તે
Ends of justice	ન્યાયના ઉદ્દેશો
Energy crunch	ઊર્જા સંકટ; ઊર્જાની તંગી
Energy-efficient instrument	ઊર્જા બચાવતું સાધન
Energy food project	શક્તિદાયક/શક્તિવર્ધક આહાર પરિયોજના
Enter into an agreement	કરાર કરવો
Entertain an application	અરજી સ્વીકારવી; અરજી ધ્યાનમાં લેવી
Entry strategist	(વા.) પ્રવેશ વ્યૂહરચનાકાર
Entry strategy	(વા.) પ્રવેશ-વ્યૂહ
Environmentalist	પર્યાવરણવાદી
Envoy-friendly	પર્યાવરણને સાનુકૂળ

Equitable mortgage	સમન્યાયી ગીરો
Erosion of resources	સાધનસંપત્તિનો ક્ષય
Error-free	ભૂલરહિત
Ethnic violence	વંશીય હિંસા
Racial violence	જાતીય હિંસા
Evasive reply	ઉડાઉ જવાબ
Eveninger	સાંધ્ય દૈનિક; સાંજનું દૈનિક
Execute a deed	ખત કરવું
Execute an order	હુકમનો અમલ કરવો
Execution of duty	ફરજપાલન; કર્તવ્યપાલન
Exhaustive report	વિશદ અહેવાલ; વિસ્તૃત અહેવાલ
Exim policy	આયાત-નિકાસ નીતિ
Exit poll	અનુમતદાન મોજણી; મતદાન પછીની મોજણી
Expenditure statement	ખર્ચ-પત્રક
Externee	તડીપાર/હદપાર કરાયેલ વ્યક્તિ
Externment	તડીપાર/હદપાર કરવું તે; દેશનિકાલ

F

Fact in issue	વિવાદાસ્પદ હકીકત
Factor	૧. ઘટક; પરિબળ ૨. કારણ; હેતુ ૩. આડતિયો
Facts and figures	હકીકત અને આંકડા
Faculty member	અધ્યાપક
Fag end	તદ્દન અંત ભાગ
Fair and equitable distribution	ઉચિત અને સમાન વિતરણ
Fair and just	ઉચિત અને ન્યાયસંગત
Fair and reasonable	ઉચિત અને વાજબી; યોગ્ય અને ઉપયુક્ત
Fairly satisfactory	સામાન્યતયા સંતોષકારક; સાધારણ રીતે સંતોષજનક
Fair minded officer	નિષ્પક્ષ અધિકારી
Fair season	ચોમાસા સિવાયની મોસમ
Fall due	લેણું થવું
Fall in line with	— અનુસાર કાર્ય કરવું
Fall in prices	ભાવમાં ઘટાડો

Fall short of	- કરતાં ઊણું ઊતરવું; - કરતાં ઓછું થવું; - માં ખૂટવું
Falsely implicated	ખોટી રીતે ફસાવેલું
Family farm	પારિવારિક ખેતર
Famine stricken	દુષ્કાળ પીડિત
Far reaching effect	દૂરગામી અસર
Fast unto death	આમરણ ઉપવાસ
Favourable witness	સહાયકર્તા સાક્ષી
Disinterested –	તટસ્થ સાક્ષી
Hostile –	ફરી ગયેલ/ફૂટી ગયેલ સાક્ષી
Fear or favour	ભય કે પક્ષપાત
Feed back	૧. પ્રતિપુષ્ટિ; પ્રતિનિવેશ; પ્રતિસંદર્ભ ૨. પરિષ્કરણ; પરિશોધન
Feeder balancing dairy	પુરવઠા સંતુલન ડેરી
Feeder cadre	(બઢતીના સંદર્ભમાં) નીચલો સંવર્ગ
Feeder drain	કાંસ
Feeding canal	પાણી પૂરું પાડતી નહેર

Feed mixing plant	પશુખાણ મિશ્રણ પ્લાન્ટ
Feeler	નિર્દેશ; સંકેત; પ્રસ્તાવ
Female infanticide	બાલિકા-હત્યા; બાળકી હત્યા
Field channel; Field drain	ધોરિયો
Financial inability	નાણાકીય મજબૂરી
Financing of crops	પાક માટે નાણાં આપવાં
Flagrant violation	સ્પષ્ટ ભંગ; છડેચોક ભંગ
Flat level; Floor level	તળ કક્ષા
Floating craft	જહાજી કાફલો
Floor test	(વિધાનસભા કે સંસદમાં) ગૃહમાં મુકાબલો
Foeticide	બ્રૂણહત્યા
Foil and counterfoil book	સામસામાં અડધિયાંવાળી ચોપડી
Following day	પછીનો દિવસ
Following facts	નીચે જણાવેલી હકીકતો
Follow the order	હુકમનું પાલન કરવું

Follow the procedure	કાર્યપદ્ધતિને અનુસરવું
For all that	- હોવા છતાં પણ; - હોય તો પણ; તેમ છતાં
For and against	તરફેણમાં અને વિરુદ્ધમાં
For and on behalf of	- ને બદલે અને તેમના વતી
Forbidden by law	કાયદાથી પ્રતિબંધિત/નિષિદ્ધ
Forced by economic necessity	આર્થિક આવશ્યકતાથી વિવશ
Foregoing provision	આગળ જણાવેલી જોગવાઈ; પૂર્વવર્તી જોગવાઈ
Foregone conclusion	અગાઉથી તારવેલ નિષ્કર્ષ; પૂર્વનિશ્ચિત તારણ/પરિણામ
Foreign tie-up	વિદેશ સાથે સંબંધ-સ્થાપન
Forex transaction	વિદેશી ડૂંડિયામણને લગતો વ્યવહાર
Forfeiture of seniority	પ્રવરતા/સિનિયોરિટી ગુમાવવી
Forger	બનાવટ કરનાર
Form and practice	રીતિ અને પરિપાટી
Form a quorum	કોરમ થવું; ગણપૂર્તિ થવી
Format	૧. ઢાંચો; માળખું ૨. બાહ્ય રૂપ; આકૃતિ; પરિરૂપ

Formidable expertise	અત્યંત નિષ્ણાત જાણકારી; ઉચ્ચ કક્ષાની નિપુણતા
Formulary	સૂત્રસંહિતા; નિયમ-પુસ્તક
For the time being in force	જે તે સમયે અમલમાં
Forward area	વિકસિત વિસ્તાર
Foster care	બાળઉછેર-સંભાળ
Foundation seed	મૂળ બિયારણ
Founded on facts	હકીકત પર આધારિત
Found guilty of	- માટે દોષિત જણાયેલ
Fractured Parliament	ભગ્ન સંસદ; ખંડિત સંસદ
Free access	નિર્બાધ પ્રવેશ
Free and fair election/poll	મુક્ત અને ન્યાયી ચૂંટણી
Free and voluntary consent	મુક્ત અને સ્વૈચ્છિક સંમતિ
Free passage	મફત પ્રવાસ/મુસાફરી
Free will	સ્વેચ્છા
Frivolous argument	નિરર્થક દલીલ
Frivolous complaint	ક્ષુલ્લક ફરિયાદ

From	પ્રેષક
.....	
From time to time	વખતોવખત
Front company	(વા.) મુખવટા કંપની—જેની પાછળ રહીને કોઈ ખાનગી અથવા ગેરકાનૂની પ્રવૃત્તિ ચલાવવામાં આવતી હોય એવી કંપની
Fuel efficient equipment	બળતણ બચાવતું સાધન
Fulfilment of obligation	જવાબદારી/ફરજ અદા કરવી તે; ફરજપાલન
Fulfil the condition	શરત પૂરી કરવી; શરતનું પાલન કરવું
Full and true account	સંપૂર્ણ અને સાચો/યથાર્થ અહેવાલ
Fully and effectually	સંપૂર્ણપણે અને અસરકારક રીતે
Functional age group	કાર્યલક્ષી વયજૂથ
Functional limitation	ક્રિયાલક્ષી મર્યાદા
Furnished residence	સુસજ્જ નિવાસ
Furnish information	માહિતી પૂરી પાડવી
Further correspondence	હવે પછીનો પત્ર વ્યવહાર
Further particulars	વિશેષ વિગતો
Further proceedings	આગળની કાર્યવાહી

G

Gain momentum	(પ્રવૃત્તિ, કાર્યવાહી, વગેરે બાબતમાં) વેગ પકડવો
Galvanize into action/activity	ત્વરિત પગલાં લેવા માટે પ્રેરવું; ત્વરિત કાર્યવાહી કરવા પ્રેરવું
Gambling den	જુગારનો અડ્ડો
Gear-down	(કોઈ પણ યંત્ર, કાર્યવાહી, પ્રવૃત્તિ કે ઉત્પાદનની બાબતમાં) વેગ ઘટાડવો
Gear-up	(વહીવટી તંત્ર, લશ્કર, વગેરેની બાબતમાં) સાબદું કરવું; કાર્યક્ષમતામાં વધારો કરવો
Gender bias	સ્ત્રી પ્રત્યે પૂર્વગ્રહ
Gender equality; Gender parity	સ્ત્રી-પુરુષ સમાનતા
General good	સાર્વજનિક હિત
Genuine evidence	અસલ/સાચો પુરાવો
Genuine hardship	વાસ્તવિક મુશ્કેલી
Get abreast of	-ના સમોવડિયા/સમકક્ષ બનવું
Get abroad	(સમાચાર, અહેવાલ, અફવાની બાબતમાં) પ્રસાર થવો; ફેલાવો થવો
Get round the table	(વિવાદ અથવા સમસ્યાના ઉકેલ માટે સંબંધિત પક્ષકારો દ્વારા) સાથે મળીને ચર્ચા કરવી

Give effect to (order)	(હુકમ) અમલમાં મૂકવો/લાગુ પાડવો
Given circumstances	પ્રાપ્ત સંજોગો; ઊભા થયેલા સંજોગો
Global competition	વિશ્વસ્તરીય સ્પર્ધા
Globalisation; Globalization	વૈશ્વીકરણ; વિશ્વીકરણ
Global market	વૈશ્વિક બજાર; વિશ્વ બજાર
Good and sufficient reason	ઉચિત અને પર્યાપ્ત કારણ
Good law	માન્ય કાયદો
Governed by	૧. — દ્વારા નિયંત્રિત/શાસિત ૨. લાગુ પડવું
Governing class	શાસક વર્ગ
Gratuitant	ગ્રેચ્યુઈટી મેળવનાર
Green belt	હરિયાળી પટ્ટી
Grid	૧. ગ્રિડ ૨. માળખું; તંત્રરચના
Gridlock in governance	ખોટકાઈ ગયેલું તંત્ર; શાસનવ્યવસ્થામાં માળખાગત અવરોધ
Grossly inaccurate	તદ્દન ખોટું; અત્યંત ભૂલભરેલું

Grossly insubordinate	આજ્ઞાની ધરાર અવજ્ઞા કરનાર; સહેજ પણ આજ્ઞાકિત નહિ તેવું
Ground Financing Institution	પાયાની નાણા-સંસ્થા
Ground realities	નક્કર વાસ્તવિકતા
Grounds of suspicion	શંકા/સંદેહનાં કારણો
Group specific plan	જૂથવિશેષ યોજના
Grower's Co-operative	ઉત્પાદકોની સહકારી મંડળી
Guilty intention	ગુનાહિત ઈરાદો/આશય; દુરાશય
Gymkhana	જિમખાનું; વ્યાયામશાળા
Gymnasiast	વ્યાયામશાળાનો વિદ્યાર્થી
Gymnast	વ્યાયામવિદ

H

Hand-in	સુપરત કરવું
Hand-pounded rice	હાથછડના ચોખા
Hang in the balance	અનિર્ણીત સ્થિતિમાં રહેવું; દ્વિધામાં રહેવું
Harbouring an offender	ગુનેગારને આશ્રય આપવો

Hard-core criminal	રીઢો ગુનેગાર; નઢરોળ ગુનેગાર
Hardened offender	અઢંગ ગુનેગાર
Hard-headed and practical approach	વાસ્તવિક અને વ્યવહારુ અભિગમ
Have a bearing on	-ને અસર કરવી; -ના પર પ્રભાવ પાડવો
Haves and have-nots	ધનિક અને નિર્ધન; ગરીબો અને તવંગરો
Health and well being	આરોગ્ય અને સુખાકારી
Health card system	આરોગ્ય કાર્ડ પદ્ધતિ
Health Care Provider	આરોગ્ય સંભાળ પ્રબંધક
Health check-up campaign	આરોગ્ય તપાસ ઝુંબેશ
Health Service Centre	આરોગ્ય સેવા કેન્દ્ર
Hearing impaired	બધિર; બહેરી વ્યક્તિ
Heavy security arrangement	કડક સુરક્ષા વ્યવસ્થા
Henceforth	હવે પછી
Herein above referred to	અહીં ઉપર ઉલ્લેખેલ
Hereto annexed	આ સાથે જોડેલ

Heretofore	આ પહેલાં
Higher grade	૧. ઉચ્ચતર શ્રેણી ૨. ઉચ્ચતર પગાર-ધોરણ
High-handed action	૧. જલદ પગલાં ૨. મનસ્વી કાર્યવાહી
History sheeter	પૂર્વાપરાધી; ગુનાવૃત્તાંત ધરાવનાર
Hit list	હત્યા/ખૂન યાદી
Hold a meeting	૧. બેઠક યોજવી ૨. સભા યોજવી
Hold an office of profit	લાભદાયી પદ ધારણ કરવું; લાભદાયી હોદ્દો ધારણ કરવો
Hold back	૧. અંકુશમાં રાખવું; નિયંત્રણમાં રાખવું ૨. ડર અથવા આશંકાથી કશુંક કરતાં અચકાવું ૩. રોકી રાખવું; અટકાવવું
Hold charge	હવાલો ધરાવવો
Hold in abeyance	સ્થગિત રાખવું
Holding company	નિયંત્રક કંપની; સૂત્રધાર કંપની
Hold opinion	અભિપ્રાય ધરાવવો

Hold together	સંગઠિત રાખવું
Holistic approach	સમગ્રતાલક્ષી અભિગમ
Hooch; Hootch	ગેરકાયદે ગાળેલો દારૂ; લકો
Hooch den	ગેરકાયદે દારૂનો અડો
Hooch tragedy	લકાકાંડ
Horizontal method	(વા.) સમસ્તર પદ્ધતિ
Horse-trading	ચાલાકીભરી સોદાબાજી
Humane conditions	માનવોચિત પરિસ્થિતિ
Hung Assembly/Parliament	ત્રિશંકુ વિધાનસભા/સંસદ
Hurricane survey	ઝડપી મોજણી
Hush-money	લાંચ
Hush up	ભીનું સંકેલવું; સાચી વાત દાબી દેવી
Hydrographic survey	જળ મોજણી
Hypothecator	સાનગીરો મૂકનાર

I

Identifying witness	ઓળખ સાક્ષી
Illicit felling of trees	ગેરકાયદે વૃક્ષ પાડવાં તે; ગેરકાયદે વૃક્ષછેદન
Imbroglia	ગૂંચવણભરી પરિસ્થિતિ; આંટીઘૂંટી; જટિલતા
Immediate subordinate	સીધા તાબા હેઠળનો કર્મચારી
Immediate superior	તરત ઉપરના અધિકારી; સીધા ઉપરી અધિકારી
Immunity from criminal process	ફોજદારી કાર્યવાહીમાંથી મુક્તિ
Impinge on/upon	૧. (અન્યના હક, વગેરેની બાબતમાં) દબાવી દેવું; ભંગ કરવો ૨. અસર કરવી; પ્રભાવ પાડવો ૩. અથડાવું
Imposition of curfew	કરફ્યુ નાખવો તે
Imposition of penalty	૧. શિક્ષા કરવી તે ૨. દંડ કરવો તે
Improper language	અનુચિત ભાષા
In accordance with	—અનુસાર; —મુજબ
In a level-headed way	સંતુલિત રીતે
In all respects	તમામ બાબતોમાં

In alphabetical order	વર્ણક્રમાનુસાર; કક્કાવારી પ્રમાણે
Incarceration	કેદ; જેલવાસ
In case	જો
In the case of –	–ના કેસમાં; –ની બાબતમાં
Inconclusive debate	અનિર્ણાયક ચર્ચા; અધૂરી ચર્ચા
In consonance with	–ને અનુરૂપ
In course of checking	તપાસ દરમિયાન
In course of time	સમય જતાં
Incremental capital-output ratio	વૃદ્ધિલક્ષી મૂડી-ઉત્પાદન ગુણોત્તર
Incriminating documents	ગુનારોપણ/દોષારોપણ/ગુનામાં સંડોવણી કરતા દસ્તાવેજ
Incumbent upon	–ને માટે આવશ્યક હોવું
In deference to	– ના પ્રત્યે આદર રાખીને; – ના વિશે આદરની લાગણીથી
In defiance of	– ની અવજા કરીને
Induction training	પ્રવેશ તાલીમ; પદપ્રવેશ તાલીમ
In due course	ઉચિત સમયે; યથાસમય

Industrial conglomeration	ઔદ્યોગિક સમુચ્ચય
Industrial Township	ઔદ્યોગિક નગરવસાહત
In fair measure	પૂરતા/પર્યાપ્ત પ્રમાણમાં
In fairness	ન્યાયની દૃષ્ટિએ; ઔચિત્યની દૃષ્ટિએ
Inferior court	નીચલી અદાલત/કોર્ટ
Infotainment	માહિતીસભર મનોરંજન
Infotech (Information Technology)	માહિતીલક્ષી પ્રૌદ્યોગિકી
Inherent ability	જન્મજાત ક્ષમતા
Inherent power	અંતર્નિહિત સત્તા
In house training	સંસ્થા અંતર્ગત તાલીમ
In keeping with	—ને અનુરૂપ
In modification of	—માં ફેરફાર કરીને
In no case	કોઈ પણ સંજોગોમાં નહિ; કદાપિ નહિ
In relaxation of	—માં છૂટછાટ મૂકીને
In round figures	પૂરા આંકડામાં
Institute an inquiry	તપાસ શરૂ કરવી

Instrument Landing System	સાધન સંચાલિત ઉતારણ પદ્ધતિ
In substitution of	-ને બદલીને
In supersession of	-ને રદ કરીને
Insurance carrier	વીમો ઉતારનાર; વીમાકર્તા
Interaction	વિચારોનું આદાનપ્રદાન; વિચાર-વિનિમય
Interactive programme	વિચારગોષ્ઠિ
Intercede (with)	૧. દરમિયાનગીરી કરવી ૨. (મુશ્કેલીમાં મુકાયેલા માટે) રજૂઆત કરવી; અરજ કરવી
Inter-corporate deposits	આંતર-નિગમિત થાપણો
Internal audit	આંતરિક ઓડિટ/હિસાબ-તપાસણી
Inter-personal relation	પરસ્પર વ્યક્તિગત સંબંધ
Interviewee	ઈંટરવ્યુ આપનાર
Interviewer	ઈંટરવ્યુ લેનાર
In that/this behalf	તે/આ બાબતમાં
In the case of In case	—ના કેસમાં; —ની બાબતમાં જો
In the pipeline	કામગીરી ચાલુ હોવી; કાર્યનો આરંભ થઈ ચૂકવો

J

Judicial activism	અદાલતી સક્રિયતા; ન્યાયતંત્રની સક્રિયતા
Judicial assertion	અદાલત/ન્યાયતંત્ર દ્વારા સમર્થનદર્શી ઘોષણા
Judicial redressal	અદાલત/ન્યાયતંત્ર મારફત ફરિયાદ નિવારણ
Jump to conclusions	ઉતાવળે તારણ કાઢવું
Just adequate	લગભગ પૂરતું/પર્યાપ્ત
Just and reasonable	ન્યાયસંગત અને તર્કસંગત
Just below	બરોબર નીચે
Just cause	ન્યાયસંગત કારણ
Justification for the proposal	દરખાસ્તનું ઔચિત્ય
Justified by the law	કાયદા અન્વયે વાજબી ઠરેલ

K

Keep abreast of the time	સમય સાથે કદમ મેળવવા
Keep pending	નિકાલ-બાકી રાખવું; અનિર્ણીત રાખવું
Killed and wounded	હતાહત; માર્યા ગયેલા અને ઘવાયેલા
Knockout auction	દગાખોરીયુક્ત લિલામ
Known as	— નામનું; — તરીકે ઓળખાતું
Known defects	જ્ઞાત દોષો; જાણેલી ખામીઓ

L

Labour saving device	શ્રમ બચાવ સાધન / ઉપાય / ઉપકરણ
Lag behind	પાછળ રહી જવું
Lags and constraints	વિલંબકારક અને અવરોધક પરિબળો
Language barrier	ભાષાના સીમાડા; ભાષાવરોધ
Lay claim to	પોતાનું હોવાનો હકદાવો કરવો
Lay down the procedure	કાર્યપદ્ધતિ નિયત કરવી
Lead astray	ગેરમાર્ગે દોરવું
Lead a witness	સાક્ષીને સૂચક પ્રશ્નો પૂછવા
Lease back	(મિલકત, વગેરેની બાબતમાં તે ખરીદનાર પાસેથી મૂળ માલિક દ્વારા) પટેથી પરત મેળવવું
Leave to appeal	અપીલ કરવા માટે પરવાનગી
Leave Travel Concession	રજા પ્રવાસ રાહત
Legal formality	કાનૂની વિધિ/ઔપચારિકતા
Letting value	ભાડા મૂલ્ય
Levy a tax	કર નાખવો

Liberalisation; Liberalization	ઉદારીકરણ
Life time tax	આજીવન વેરો
Linear waterways	સીધી લંબાઈના જળમાર્ગ
Line of action	કાર્યપદ્ધતિ
Liquidity	(વા.) તરલતા; રોકડ-સુલભતા
Liquidity crunch	(વા.) તરલતા-સંકટ; રોકડ રકમની ખેંચ
Liquidity squeeze	(વા.) તરલતા-નિયંત્રણ; નાણાકીય કટોકટીમાં મૂડીરોકાણ, કરજ, વગેરે પર નિયંત્રણ
Load shedding	વીજ પુરવઠામાં કામચલાઉ ઘટાડો
Localised/Localized industries	સ્થાનસીમિત ઉદ્યોગો
Location specific planning	સ્થળવિશેષ આયોજન
Locomotor handicap	(ત.) હલનચલનની ખોડ
Logistical grounds	૧. વ્યૂહાત્મક કારણો ૨. બુદ્ધિગમ્ય કારણો
Longhand judgement	હસ્તાક્ષરમાં ચુકાદો

M

Macabre killing	ભયંકર હત્યાકાંડ
Mainstreamism	મુખ્ય પ્રવાહમાં ભળવા માટેનું વલણ
Maintenance of accounts	હિસાબ રાખવા
Maintenance of discipline	શિસ્તપાલન
Marginalised/Marginalized section of society	સમાજનો ઉપેક્ષિત વર્ગ
Marketing intervention	બજાર દરમિયાનગીરી
Market-oriented economy	બજારલક્ષી અર્થતંત્ર
Market pulse	બજારની રૂબ; બજારનું વલણ
Mark of honour	સન્માન પ્રતીક
Mass awakening	લોકજાગૃતિ; જન-જાગરણ
Material information	મહત્વપૂર્ણ જાણકારી/માહિતી
Material resources	ભૌતિક સાધનસંપત્તિ
Matter of public interest	લોકહિતની બાબત; જનહિતની બાબત
Maturity period	પાકતી મુદત
Means adopted	અજમાવેલા/કરેલા ઉપાયો

Means and ends	સાધન અને સાધ્ય
Megalopolis	બૃહદ નગર
Mentally disabled	મંદબુદ્ધિ વ્યક્તિ
Mercenary	(૧) (સં.) ભાડૂતી સૈનિક (૨) (વિ.) (ક) ધનલોલુપ (ખ) ભાડૂતી
Mercenary motive	ધનલાલસાથી પ્રેરાવું તે
Merit goods	(અર્થ.) જનહિતાર્થ માલ
Metropolis	મહાનગર
Mid-air collision	જમીનથી અધ્ધર હવામાં અથડામણ; આકાશમાં અથડામણ
Militancy	૧. ઉગ્રવાદ ૨. આક્રમકતા; લડાયકતા; લડાયક મિજાજ
Militant	૧. ઉગ્રવાદી ૨. આક્રમક; લડાયક યોદ્ધો
Minimal raise	અલ્પતમ વધારો
Minimum Alternative Tax	ન્યૂનતમ વૈકલ્પિક કર
Modality	સ્વરૂપલક્ષી બાબતો; પદ્ધતિ-સ્વરૂપ; નિયત પદ્ધતિ
Model Code of Conduct	આદર્શ-આચારસંહિતા

Module	(શિ.) (અભ્યાસક્રમનો) સ્વયં-પર્યાપ્ત એકમ
Mono-culture plantation	એક-ફસલી વાવેતર; એક જ પાક માટેનું વાવેતર
Mopping up operation	(છુપાવેલાં શસ્ત્રો, છુપાયેલા શત્રુ, વગેરે શોધીને પકડવાની બાબતમાં) સઘન તપાસ કાર્યવાહી
Moral rectitude	આચાર-વિચારની શુદ્ધિ; શુદ્ધ આચાર-વિચાર
Multi-national company	બહુરાષ્ટ્રીય કંપની

N

National awakening	રાષ્ટ્રીય જાગૃતિ
Nation-state	રાષ્ટ્રીય અસ્મિતા ધરાવતું રાજ્ય
Natural consequence	સ્વાભાવિક પરિણામ
Naturalist	પ્રકૃતિવિદ
Nefarious activity	દુષ્ટ પ્રવૃત્તિ
Neutralisation; Neutralization	તટસ્થીકરણ
News-writer	સમાચાર લેખક; ખબરપત્રી
Nexus	સંબંધ; જોડાણ; ગઠબંધન; સાંઠગાંઠ
Non-committal approach	બિન-બંધનકારી અભિગમ
Non-conformist	પરંપરાવિરોધી

Non-conventional sources of energy	ઊર્જાનાં બિન-પરંપરાગત સાધનો; બિન-પરંપરાગત ઊર્જા સાધનો
Non-merit goods	(અર્થ.) વ્યક્તિગત હિતનો માલ-સામાન
Non-performing asset	(અર્થ.) બિન-નફાકારક અસ્કયામત
Non-pollutant unit	બિન-પ્રદૂષક એકમ
Non-proliferation treaty	અણુ અપ્રસાર સંધિ
Non-serious candidate (in election)	(ચૂંટણીની બાબતમાં) અગંભીર ઉમેદવાર; છેલ્લી ક્ષણે ઉમેદવારી પાછી ખેંચે તેવી શક્યતાવાળો ઉમેદવાર
Normative planning	આદર્શવાદી આયોજન
Not available (N.A.)	અપ્રાપ્ય
Not later than	—થી મોડું નહિ; મોડામાં મોડું
No War Pact	“યુદ્ધ નહિ” કરાર
Nuclear family	મૂળ કુટુંબ (માતાપિતા અને તેમનાં સંતાનો)
O	
Obligatory duty	અનિવાર્ય ફરજ
Occasioned by negligence	બેદરકારીને લીધે બનેલું
Odd jobs	પરચૂરણ કામ

Odd number	વિષમ સંખ્યા
Official function	સત્તાવાર સમારંભ
Official record	સરકારી રેકર્ડ; સત્તાવાર રેકર્ડ
Of no account	નગણ્ય; મહત્વહીન
Of some account	ગણનાપાત્ર; મહત્વપૂર્ણ; અગત્યનું
Ombudsman	લોકપાલ; લોકાયુક્ત
On and from the date of	— તારીખના રોજ અને તે તારીખથી
On behalf of	—ના વતી
On second thought	પુનર્વિચારણાને અંતે
Open economy	મુક્ત અર્થતંત્ર
Controlled economy	નિયંત્રિત અર્થતંત્ર
Open forum	જાહેર ચર્ચા મંચ
Operational holding	સક્રિય જમીન-ખાતું
Opinion poll	લોકમત/જનમત મોજણી
Opportune moment	યોગ્ય સમય
Opportunity crop	સંભવિત પાક

Opposition bench	(સંસદ, વિધાનસભા, વગેરેમાં) વિરોધ પક્ષ; વિરોધ પક્ષનો વિભાગ
Treasury bench	(સંસદ, વિધાનસભા, વગેરેમાં) શાસક પક્ષ; શાસક પક્ષનો વિભાગ
Optional holiday	વૈકલ્પિક રજા
Oral account	મૌખિક વૃત્તાંત
Oral statement	મૌખિક રજૂઆત
Order of seniority	પ્રવરતા ક્રમ; સિનિયોરિટી ક્રમ
Organisational poll	સંસ્થાગત ચૂંટણી
Organogram	(કર્મચારીવર્ગનો) પદક્રમ આલેખ
Orthopaedic disability	અસ્થિરોગજન્ય વિકલાંગતા; અસ્થિજન્ય ખોડ / વિકલાંગતા
Out balance	—ની તુલનામાં અધિક મૂલ્ય/મહત્ત્વ/વજન હોવું
Outbid	(હરાજમાં બીજાથી) વધુ ઊંચી બોલી બોલવી
Out bound tourism	વિદેશ પ્રવાસ પ્રવૃત્તિ
Out door publicity	જાહેરમાં પ્રચાર
Over-capitalisation	અતિ મૂડીકરણ
Overdue interest	મુદતવીત્યું વ્યાજ

Overriding effect	અધિક પ્રભાવી અસર
Overriding power	અધિક પ્રભાવી સત્તા
Owe to	(કોઈ પ્રાપ્તિ કે સિદ્ધિ માટે) —ના આભારી હોવું; —ના ઋણી હોવું
Owing to	—ને લીધે
Own up to	કબૂલાત કરવી

P

Pace of work	કામની રફતાર
Pan-Indian	અખિલ ભારતીય
Paradigm	૧. નમૂનો; આદર્શ; ઉદાહરણ ૨. (વ્યા.) રૂપાખ્યાન
Participatory planning	સહભાગિતા આયોજન; સહયોગલક્ષી આયોજન
Party in fault	કસૂરદાર પક્ષકાર
Party or privy (to an offence)	(કા.) ગુનામાં સહાયક કે મળતિયો
Party prosecuting suit	દાવો માંડનાર પક્ષકાર
Passage of a bill; Passing of a bill	(વિધાનસભા, સંસદ, વગેરેમાં) વિધેયક પસાર/ મંજૂર થવું તે

Passenger traffic	ઉતારુ-ટ્રાફિક/યાતાયાત; પ્રવાસી અવરજવર
Goods traffic	માલસામાન-ટ્રાફિક
Vehicular traffic	વાહન ટ્રાફિક; વાહનોની અવરજવર
Pass an order	આદેશ આપવો
Passing phase	અસ્થાયી તબક્કો
Pass interest	હિત તબદીલ કરવું
Passive resistance	સત્યાગ્રહ; શાંતિપૂર્ણ/અહિંસક પ્રતિકાર
Passive resister	સત્યાગ્રહી; શાંતિપૂર્ણ/અહિંસક વિરોધી
Patentable	પેટંટપાત્ર; એકાધિકાર યોગ્ય
Patent right	પેટંટ હક; એકાધિકાર
Patronising attitude	૧. આશ્રયાત્મક વૃત્તિ/વલણ ૨. સહાયક/પ્રોત્સાહક વલણ
Pay Commission	પગાર પંચ/આયોગ
Pay structure	પગાર માળખું
Peace and tranquility	શાંત અને ઉપદ્રવરહિત સ્થિતિ; સુલેહશાંતિ
Pecuniary benefit	નાણાકીય લાભ
Pecuniary jurisdiction	૧. નાણાકીય હકૂમત ૨. દંડવિષયક હકૂમત

Penal code	દંડ સંહિતા
Penal cut	શિક્ષાત્મક કપાત
Penal jurisdiction	શિક્ષાત્મક હકૂમત/ક્ષેત્રાધિકાર
People-friendly	જનસહાયક; લોકલક્ષી; સામાન્ય જનતાને અનુકૂળ હોય તેવું
Performing asset	(અર્થ.) નફાકારક અસ્કયામત
Personality cult	વ્યક્તિપૂજા
Petty cash-book	પરચૂરણ રોકડવહી
Philatelic centre	ટપાલ-ટિકિટ સંગ્રહ કેન્દ્ર
Photo Identity Card	ફોટો ઓળખપત્ર
Place at the disposal of	-ના હસ્તક મૂકવું
Place of public entertainment	સાર્વજનિક મનોરંજન સ્થળ
Plain words	સ્પષ્ટ શબ્દો; સરળ ભાષા
Plan frame	યોજનાનું માળખું; યોજનાની રૂપરેખા
Planimeter	ક્ષેત્રમાપક
Police lines	પોલીસ આવાસ

Poll schedule	ચૂંટણી સમયપત્રક
Pollutant	પ્રદૂષક
Polluting unit	પ્રદૂષણ ફેલાવતો એકમ
Pollution-free	પ્રદૂષણમુક્ત; પ્રદૂષણરહિત
Pollution Under Control (PUC) Certificate	નિયંત્રિત પ્રદૂષણ પ્રમાણપત્ર
Poor and persecuted	ગરીબ અને ત્રસ્ત
Popular Government	લોક-સરકાર; લોકપ્રિય સરકાર; જનમાન્ય સરકાર
Populist measures	જનહિતાર્થ/લોકતરફી પગલાં
Post-recruitment training	ભરતી પછીની તાલીમ
Poverty line	ગરીબી રેખા
Poverty-stricken	ગરીબ; કંગાળ; દરિદ્ર; અર્કિચન
Power of legislation	કાયદો ઘડવાની સત્તા
Power scenario	વીજળી સંબંધી પરિસ્થિતિ
Preliminary hearing	(કા.) પ્રારંભિક સુનાવણી
Pre-qualification	પ્રાથમિક પસંદગી

President's rule	રાષ્ટ્રપતિ શાસન
Prevention of crime	ગુનાનિવારણ
Prevention of cruelty	ક્રૂરતાનિવારણ
Previous and later references	૧. પહેલાં અને પાછળથી કરેલા ઉલ્લેખો/ આપેલા સંદર્ભો ૨. પહેલાં અને પાછળથી કરેલાં પુછાણો
Prevision	પૂર્વજ્ઞાન; ભવિષ્યદષ્ટિ
Price control exemption	ભાવ-નિયંત્રણમુક્તિ
Principal in person	સ્વયં માલિક
Principal instrument	મૂળ દસ્તાવેજ/ખત
Principal object	મુખ્ય ઉદ્દેશ
Principal or abettor	(કા.) કર્તા અથવા ગુના-સહાયક
Principal Secretary	અગ્ર સચિવ
Prioritisation; Prioritization	અગ્રતાપ્રદાન; અગ્રતાક્રમ નિર્ધારણ
Privatisation; Privatization	ખાનગીકરણ
Problem area	સમસ્યાત્મક ક્ષેત્ર
Procrastination	ઢીલ; વિલંબ; લાસરિયાવેડા; રેઢિયાળપણું

Product patent	બનાવટ સંબંધી/પેટાશલક્ષી એકાધિકાર
Professional approach	વ્યવસાયોચિત અભિગમ
Professional artist	વ્યવસાયી કલાકાર
Professional criminal	ધંધાદારી ગુનેગાર
Professionalisation; Professionalization	૧. વ્યવસાયીકરણ ૨. વ્યવસાયોચિત કૌશલ-ખિલવણી
Professionalism	૧. વ્યવસાયવાદ; વ્યાવસાયિકતા ૨. વ્યવસાયોચિત કૌશલ
Profile	૧. પાર્શ્વચિત્ર; રેખાકૃતિ ૨. રૂપરેખા
Prognosis	૧. (રોગનું) પૂર્વલક્ષણ; રોગના વલણનું પૂર્વાનુમાન ૨. ભવિષ્યસંબંધી આગાહી
Prohibitionism	નશાબંધી પ્રવર્તનવાદ; મદ્યનિષેધવાદ
Prohibitionist	નશાબંધી પ્રવર્તક; નશાબંધીમાં માનનાર; મદ્યનિષેધવાદી
Project	૧. (સં.) (ક) પરિયોજના; યોજના (ખ) યોજનાપૂર્વક કરવાનું કામ; આયોજિત ઉપક્રમ (ગ) (શિ.) (મૂલ્યાંકન અર્થે) પ્રોજેક્ટ કાર્ય

૨. (કિ.) (ક) પરિયોજના/યોજના તૈયાર કરવી
 (ખ) (પ્રકાશ, આકૃતિ, ચિત્રની બાબતમાં) પાડવું
 (ગ) પ્રક્ષેપણ કરવું; ઉપસાવવું; ઊપસી આવવું
 (ઘ) ધારણા કરવી

Proliferation

પ્રસાર; ફેલાવો

Pronouncement

૧. વિધિસરનું કથન; ઘોષણા
 ૨. ચુકાદો

Prospect

- (૧) દૃષ્ટિકોણ
 (૨) દૃશ્ય
 (૩) ભાવિ સંભાવના
 (૪) સંભવિત ખનિજ-પ્રાપ્તિ સ્થળ

Prospecting agency

ખનિજશોધ એજન્સી; પૂર્વેક્ષણ સંસ્થા

Protected by a patent

પેટન્ટ/એકાધિકાર દ્વારા સુરક્ષિત

Protem Speaker

(વિધાનસભા, સંસદમાં) કામચલાઉ અધ્યક્ષ;
 તત્પૂરતા અધ્યક્ષ

Protracted negotiation

સુદીર્ઘ વાટાઘાટ

Prowess

૧. પરાક્રમ; વીરતા
 ૨. કૌશલ; દક્ષતા

Psephologist

ચૂંટણી-આંકડાશાસ્ત્રી

Psephology	ચૂંટણી-આંકડાશાસ્ત્ર; ચૂંટણીવિષયક આંકડાકીય અભ્યાસ
Public conveyance	જાહેર વાહન
Public Distribution System	જાહેર વિતરણ વ્યવસ્થા
Public education	લોકશિક્ષણ
Public finance	જાહેર નાણા-વ્યવસ્થા
Public function	જાહેર સમારંભ; સાર્વજનિક સમારંભ
Public functionary	જાહેર પદાધિકારી
Public servant	રાજ્ય સેવક; સરકારી કર્મચારી
Public funds	સરકારી નાણાં
Public Interest Litigation (PIL)	જાહેર હિત માટે દાવો
Public involvement	લોક સહયોગ
Public order	જાહેર વ્યવસ્થા
Public outrage	લોક પ્રકોપ/આક્રોશ
Public participation	લોક સહભાગિતા
Public prosecution	સરકારી ફરિયાદ પક્ષ
Public spirited person	સેવાભાવી વ્યક્તિ

Public utility concern	લોકોપયોગી સંસ્થા
Public utility service	લોકોપયોગી સેવા
Purporting to be done	કર્યાનું અભિપ્રેત હોય તેવું
Purview	૧. કાર્યક્ષેત્ર ૨. (કા.) (કાયદા, અધિનિયમ, વિધાન, વગેરે બાબતમાં) મુખ્ય ભાગ
Put into circulation	પ્રચલિત કરવું; ફેલાવો કરવો; ચલાણમાં મૂકવું
Put one's signature to	—ના પર સહી કરવી
Put to vote	મત માગવો; મતદાન માટે રજૂ કરવું

Q

Qualified fee-simple	(કા.) શરતી વારસો
Quality management	ગુણવત્તા જાળવણી વ્યવસ્થાતંત્ર
Question of fact	હકીકતલક્ષી/તથ્યવિષયક પ્રશ્ન
Question of law	કાયદાકીય પ્રશ્ન
Quintuplicate	પાંચ નકલ

R

Racial tension	જાતીય તંગદિલી
Ethnic tension	વંશીય તંગદિલી
Railway mileage	રેલવે માઈલ-ભથ્થું
Rainbow coalition	બહુપક્ષીય જોડાણ
Rainbow Government	મિશ્ર સરકાર; બહુપક્ષીય સરકાર
Raise an objection	વાંધો ઉઠાવવો
Raise a plea	દલીલ રજૂ કરવી
Raise a public loan	લોકો પાસેથી લોન મેળવવી
Raise a question	પ્રશ્ન ઉપસ્થિત કરવો
Raise money	નાણાં ભેગાં કરવાં/ઊભાં કરવાં
Raise money on	(કશું) ગીરો મૂકીને નાણાં મેળવવાં
Rapport	સંબંધ; ઘરોબો; એકરાગ
Rapprochement	(બે રાષ્ટ્રો વચ્ચે) પુનર્મેત્રી
Realty	સ્થાવર મિલકત
Reap the benefit	લાભ મેળવવો; ફાયદો ઉઠાવવો
Recidivism	ગુનો/અપરાધ કરવાની ટેવ; ગુનો/અપરાધ કરવાનું વ્યસન

Recidivist	ટેવવશ ગુનેગાર; વારંવાર/ફરીફરી ગુનાખોરી તરફ વળનાર
Red-letter day	સંસ્મરણીય દિન; યાદગાર દિવસ; શુભ દિવસ
Redressal of grievances	ફરિયાદ નિવારણ
Reduce in rank	પાયરી ઉતારવી; નીચલી કક્ષામાં મૂકવું
Refurbishment	નવીકરણ
Regardless of	—ને લક્ષમાં ન લેતાં
Regime	૧. શાસન; શાસનકાળ; શાસન પદ્ધતિ ૨. (ત.) પથ્યાપથ્ય; ચરી
Regimen	(ત.) પથ્યાપથ્ય; ચરી
Regulated markets	વિનિયમિત બજાર
Remainder of the period	બાકીનો સમયગાળો; શેષ મુદત
Render ineffective	બિન-અસરકારક/બિન-અમલી બનાવવું
Renewable sources of energy	નવીકરણપાત્ર ઊર્જા-સ્ત્રોત/સાધનો
Repoll	ફેરચૂંટણી
Resource scarce economy	અલ્પસાધન અર્થતંત્ર
Retain possession	(કા.) કબજામાં રાખવું

Returnable notice	(કા.) ઉત્તર આપવાપાત્ર નોટિસ
Rhyme or reason	અર્થ; તર્કસંગતતા
Without rhyme or reason	અકારણ; નિરર્થક; નિષ્પ્રયોજન
Ribbon Development Rules	રેખા-નિયંત્રણ નિયમો
Right perspective	યોગ્ય પરિપ્રેક્ષ્ય; સમ્યક્ દર્શન
Right to learn	ભણવાનો અધિકાર
Rising prices	વધતા જતા ભાવો
River way	નદી માર્ગ
Role model	નિશ્ચિત ભૂમિકા માટે આદર્શ
Rule by consent	સંમતિ શાસન
Rule of law	કાયદાનું શાસન
Run up to the elections	મતદાન પૂર્વેનો સમયગાળો; ચૂંટણી જાહેર થયા પછી મતદાન થતાં સુધીનો સમયગાળો

S

Safe and sound	સુખરૂપ; ક્ષેમકુશળ
Salient features	મુખ્ય લાક્ષણિકતાઓ

Salt worker; Salt pan worker	અગરિયો; મીઠાના અગરનો કામદાર
Salutary purpose of law	કાયદાનો હિતકારી/લાભદાયી હેતુ
Satellite communication	(કૃત્રિમ) ઉપગ્રહ આધારિત સંચાર/સંદેશા- વ્યવહાર/સંપર્ક
Satellite town	ઉપનગર
Satisfy the conditions	શરતો પરિપૂર્ણ કરવી
Save as otherwise provided	અન્યથા જોગવાઈ કરવામાં આવી હોય તે સિવાય
Save by	—ના સિવાય
Save in so far as	તે સિવાય; આ સિવાય; તે ઉપરાંત; આ ઉપરાંત
Saving all just exceptions	તમામ ન્યાયસંગત અપવાદોને બાદ કરતાં
Saving clause	(કા.) અપવાદ-ખંડ
Savingram	તારપત્ર
Savings	૧. બચત ૨. (કા.) અપવાદ
Savings account	બચત ખાતું
Scam	(નાણાકીય) કૌભાંડ; ગોટાળો; પ્રપંચ
Scamster	(નાણા-વ્યવહારની બાબતમાં) કૌભાંડકાર; પ્રપંચી

Scenario	સ્થિતિ; પરિસ્થિતિ
Schoolreadiness	શાળાએ જવા માટેની તત્પરતા/તૈયારી
Scorched earth policy	ધીકતી ધરાની નીતિ
Scrivener	૧. દસ્તાવેજ લખનાર/ઘડનાર ૨. નોટરી
Scroll of honour	પ્રશસ્તિ પત્ર
Sea bed	સમુદ્રતળ
Seafarer	દરિયાખેડુ; ખલાસી
Secondary evidence	(કા.) ગૌણ પુરાવો
Seconder	સમર્થક; ટેકો આપનાર
Secondhand evidence	તથાકથિત પુરાવો
Seconding of motion	પ્રસ્તાવ-સમર્થન
Secretarial assistance	દફતરી સહાય
Secretarial staff	૧. સચિવાલય કર્મચારીવર્ગ ૨. દફતરી કર્મચારીવર્ગ
Security cover	સુરક્ષા કવચ
Security prisoner	સુરક્ષા કેદી

Security ring	—ની ફરતે સુરક્ષા વ્યવસ્થા; ચોતરફી સુરક્ષા-વ્યવસ્થા
Seemingly correct	દેખીતી રીતે સાચું; ઉપલક દષ્ટિથી સાચું
Seismogram	ભૂકંપ-આલેખ
Seismograph	ભૂકંપ-આલેખયંત્ર
Seismography	ભૂકંપ-આલેખવિજ્ઞાન
Self-employment	સ્વરોજગાર; સ્વતંત્ર રોજગાર
Self-evaluation	સ્વમૂલ્યાંકન
Self-immolation	આત્મવિલોપન
Self-reliance	આત્મનિર્ભરતા; સ્વાવલંબન
Self-sufficient	સ્વાવલંબી; આત્મનિર્ભર
Self-supporting	સ્વનિર્ભર
Seniority-cum-merit principle of promotion	બઢતીનો પ્રવરતા-સહ-ગુણવત્તાનો સિદ્ધાંત
Sensitive and trouble-prone area	સંવેદનશીલ અને તોફાનની શક્યતાવાળો વિસ્તાર
Service charge	સેવા ખર્ચ
Service envelop	સરકારી પરબીડિયું

Service of summons	સમન્સ બજવણી
Service record	સેવા/નોકરીનો રેકર્ડ; સેવા/નોકરીની વિગતો
Service voter	ફોજી મતદાતા
Set one's seal to	—ના પર સહી-સિક્કા કરવા
Set up	(કિ.) સ્થાપવું; આરંભ કરવો
Set-up	(સં.) તંત્રચયના; માળખું
Shake-up	ધરખમ ફેરફાર; પુનર્ચયના
Shelter for all	સર્વ માટે રહેઠાણ
Shop-floor Committee	સંબંધિત કામગીરી બજાવતી વ્યક્તિઓની સમિતિ
Shop-floor experience	કારખાનામાં પ્રત્યક્ષ અનુભવ
Shops and Establishments	દુકાનો અને વેપારી સંસ્થાઓ/પેઢીઓ
Short-cut	૧. ટૂંકો રસ્તો ૨. (લા.) સુગમ માર્ગ; સરળ ઉપાય
Side observation	આનુષંગિક અવલોકન
Side with	—ની તરફેણ કરવી; —નો પક્ષ લેવો
Silver medal	રજત ચંદ્રક; રૌપ્ય ચંદ્રક
Since then	ત્યારથી

Single out	(અનેકમાંથી એકને) પસંદ કરવું/અલગ તારવવું; વરણી કરવી
Single window system	એક બારી પદ્ધતિ
Singularly occupied	એકાકી કબજાવાળું
Sit over	અવરોધરૂપ બનવું; કાર્યવાહી આગળ વધવા ન દેવી
Sketchy and truncated report	અધૂરો અને વિકૃત અહેવાલ
Slippage	ચૂક
Snap poll	અણધારી ચૂંટણી
So-called	તથાકથિત; કહેવાતું
Socially disadvantaged	સામાજિક લાભોથી વંચિત
So far	હજુ સુધી
So far as may be	શક્ય હોય તેટલું; શક્ય હોય ત્યાં સુધી
So far as practicable	વ્યવહારુ હોય ત્યાં સુધી
Soiled note	ગંદી/બગડેલી/ડાઘાડૂઘીવાળી ચલણી નોટ
Soil Testing Laboratory	ભૂમિ ચકાસણી પ્રયોગશાળા
So long as	(જ્યાં સુધી).....ત્યાં સુધી

Soon after the receipt	મળતાંની સાથે જ; મળે કે તરત
Sounding survey	(પાણી સંબંધમાં) ઊંડાઈ માપન મોજણી
Spaceship	અવકાશયાન
Speakership	અધ્યક્ષપદ
Speed-up-disposal	કામનો ત્વરિત નિકાલ કરવો
Spin-off	(લા.) આનુષંગિક અસર/પરિણામ; પરોક્ષ લાભ
Sponsorship deposit	પ્રયોજક તરીકે ભરવાની અનામત
Standard Deduction	(આવકવેરાની બાબતમાં) માનક કપાત
Stand-by credit	સંકટ સમયનું ધિરાણ
Stand for	૧. —ના પ્રતીક હોવું; —નું પ્રતિનિધિત્વ કરવું ૨. —ની હિમાયત કરવી; —ને સમર્થન આપવું
Statement of defence	બચાવનામું
State of affairs	વસ્તુસ્થિતિ; પરિસ્થિતિ
State-of-the-art technology	અત્યંત આધુનિક પ્રૌદ્યોગિકી; અદ્યતન અને અજોડ પ્રૌદ્યોગિકી
Statutory auditor	કાયદામાન્ય હિસાબ-તપાસનીસ

Stint	૧. નિયત પદકાળ ૨. (પદકાળ દરમિયાનની) નિયત કામગીરી
Stint in power	સત્તા પર કાપ/નિયંત્રણ
Stonewall	(સંસદીય કાર્યવાહીમાં) અવરોધ/અંતરાય
Structural reforms	માળખાગત સુધારા; સંરચનાત્મક સુધારા
Stupefying substance	મૂર્છાકારક પદાર્થ
Subterranean water resources	ભૂગર્ભ જળસાધનો/જળસંપત્તિ
Sully the purity of election	ચૂંટણીની પવિત્રતાને દૂષિત કરવી
Super time-scale	અધિકાલિક પગાર-ધોરણ
Supporters and sympathizers	સમર્થકો અને શુભેચ્છકો
Sustainable agriculture	નિરંતર ખેતી
Sustainable cities	વિકાસક્ષમ શહેરો
Sweeping changes	આમૂલ ફેરફાર
Sweeping powers	વ્યાપક સત્તા
Sweeping victory	પ્રચંડ વિજય

T

Take cognisance; Take cognizance	ધ્યાનમાં લેવું; લક્ષમાં લેવું
Take exception (to)	—ના અંગે વાંધો ઉઠાવવો
Take measures in one's power	પોતાની સત્તામાં હોય એવાં પગલાં લેવાં/એવી કાર્યવાહી કરવી
Take place	(ઘટના) બનવી
Take steps	પગલાં લેવાં; કાર્યવાહી કરવી
Take stock of	૧. માલની સૂચિ તૈયાર કરવી ૨. — અંગે ક્યાસ કાઢવો
Talk-out	૧. (ખરડો, પ્રસ્તાવ વગેરેની બાબતમાં) મતદાન કરવાનો સમય ન રહે એટલી લાંબી ચર્ચા કરી નિષ્ફળ બનાવવું ૨. સઘન ચર્ચા કરી નિરાકરણ લાવવું
Tangible result	નક્કર પરિણામ; મૂર્ત પરિણામ
Tapping resource	પ્રથમવાર કોઈ સંસાધનની શક્યતા તપાસવી
Targetted Public Distribution System	લક્ષ્યાંકિત જાહેર વિતરણ વ્યવસ્થા
Tax amnesty	કરસંબંધી માફી
Tax break	કર ચુકવણીમાં વિરામ

Tax dodger	કરચોર
Tax-efficient scheme	કર-બચતક્ષમ યોજના
Tax-net	કરમાળખું
Tend to	—ના તરફનું વલણ રાખવું; —ના તરફ ઝોક રાખવો
Terminable debenture	મુદતી ઋણપત્ર
Terminal cost	આખરી ખર્ચ
Terminal disease	જીવલેણ રોગ; અસાધ્ય રોગ
Test case	(કા.) પૂર્વદષ્ટાંતરૂપ કેસ
Test examination	કસોટી-પરીક્ષણ
Testifier	(કા.) સાક્ષી; અદાલતમાં સાક્ષી/પુરાવો આપનાર
Then existing	તે સમયે પ્રવર્તતું; તે સમયે મોજૂદ
Then in force	તે સમયે અમલમાં
Thereby	તે દ્વારા; તેથી; તેને લીધે
Therefor	તે માટે
Therein	તેમાં
Thereof	તેનું; તેને લગતું

Thereunder	૧. તેની નીચે ૨. તે અન્વયે
Thereupon	તેમ થતાં
Therewith	તે સાથે
Third reading	(સંસદ/વિધાનસભામાં વિધેયકનું) ત્રીજું અને આખરી વાંચન
Through the agency	—ના દ્વારા; —ની મારફત
Till such time as	ત્યાં સુધી
Time management	સમય-પ્રબંધ; સમય-વ્યવસ્થા
Time sharing basis	સમય વિભાજનનું ધોરણ
Tip-off	૧. બાતમી; છૂપી માહિતી/સૂચના ૨. છૂપી/ગુપ્ત ચેતવણી
To be held responsible	જવાબદાર ઠેરવવું
To be in practice	વ્યવહારમાં હોવું
Toe the line	૧. (રાજ.) પોતાના પક્ષની આવશ્યકતા મુજબ વર્તવું ૨. નિયમ, હુકમ, વગેરેનું ચુસ્તપણે પાલન કરવું
Top brass	ઉચ્ચ કક્ષાના અધિકારી

To the extent possible	શક્ય હોય તેટલું; શક્ય હોય તેટલા પ્રમાણમાં; શક્ય હોય ત્યાં સુધી
Trade terms	વ્યાપારની શરતો
Transborder	સીમા/સરહદની પેલી પાર; સીમા/સરહદની સામેની બાજુ
Transfer travelling allowance	બદલી પ્રવાસ ભથ્થું
Transnational; Transnational Company	આંતરરાષ્ટ્રીય કંપની
Trial-cum-demonstration	અખતરા-સહ-નિદર્શન
True and faithful account	સાચો અને યથાર્થ અહેવાલ
Truncated	કાપકૂપ કરેલું; વિકૃત કરેલું
Tunnel vision	એકાંગી દષ્ટિબિંદુ
Turn-out	(રાજ.) મત આપવા માટે ગયેલા લોકોની સંખ્યા

U

Ubiquitous	સર્વવ્યાપી
Udometer	વરસાદમાપક યંત્ર
Unaffected	૧. અકૃત્રિમ ૨. પ્રભાવ કે અસર વિનાનું

Unaided eye	નરી આંખ; સાધનરહિત દૃષ્ટિ
Unaided school/institution	અનુદાન મળતું ન હોય તેવી શાળા/સંસ્થા
Unban	પ્રતિબંધ દૂર કરવો; પ્રતિબંધમુક્ત કરવું
Unceasing effort	અવિરત પ્રયાસ
Unconditionally	વિના શરતે; બિન-શરતી
Uncorrupt official	પ્રમાણિક અધિકારી/કર્મચારી
Under colour of office	હોદ્દાના ઓઠા હેઠળ
Under compliance	અનુપાલન હેઠળ; અનુપાલન થઈ રહ્યું હોય તેવું; અનુપાલનને અધીન
Under duress	બળજબરીથી; દબાણપૂર્વક
Under funded	અપૂરતી નાણા-વ્યવસ્થાવાળું
Under performing unit	૧. ઓછો કાર્યક્ષમ એકમ; નિયત કરતાં ઓછી કામગીરી કરતો એકમ ૨. અલ્પ નફાક્ષમ એકમ; ધાર્યા કરતાં ઓછો નફો થતો હોય તેવો એકમ
Under professional observation	વ્યાવસાયિક તજજ્ઞના નિરીક્ષણ હેઠળ
Under-staffed cell	અપૂરતા કર્મચારીઓ ધરાવતો એકમ
Under the auspices of	—ના ઉપક્રમે; —ના આશ્રયે

Unequivocal	અસંદિગ્ધ; સુસ્પષ્ટ
Unexcused absence	અક્ષમ્ય ગેરહાજરી
Ungentlemanly behaviour	અભદ્ર વર્તન
Unhampered action	અબાધ કાર્યવાહી
Universal brotherhood	વિશ્વ બંધુત્વ
Universal donor	સર્વયોગ્ય રક્તદાતા
Universal postal convention	સર્વદેશીય ટપાલ-કરાર
Unless otherwise provided	અન્યથા જોગવાઈ કરવામાં આવી હોય તે સિવાય
Unless the context otherwise requires	સંદર્ભથી અન્યથા અપેક્ષિત હોય તે સિવાય
Unliquidated damages	(કા.) અનિર્ધારિત નુકસાન ભરપાઈ
Unmet need	વણસંતોષાયેલી જરૂરિયાત
Unofficially	બિન-સત્તાવાર રીતે; અવિધિસર
Unofficial strike	અનધિકૃત હડતાળ
Unorganised labour	અસંગઠિત મજૂરવર્ગ
Unpaid	૧. બિનપગારી; અવેતન ૨. વણચૂકવ્યું; ચુકવણી બાકી હોય તેવું

Unplanned economy	અનાયોજિત અર્થતંત્ર/અર્થવ્યવસ્થા
Unpolled vote	ચૂંટણીમાં મતદાન નહિ થયેલ મતસંખ્યા
Unpounded rice	છડ્યા વિનાના ચોખા
Unseemly behaviour	અશોભનીય વ્યવહાર/વર્તન
Unwholesome conduct	અનીતિભરી વર્તણૂક
Unworthy of credit	અવિશ્વસનીય
Up country	અંતર્વર્તીપ્રદેશ; દેશ/પ્રદેશનો અંદરનો ભાગ
Update	અદ્યતન બનાવવું
Upright and diligent	પ્રામાણિક અને ઉદ્યમી
Upstream villages	ઉપરવાસનાં ગામો
Urban Co-operative Bank	નાગરિક સહકારી બેંક
Urbanizable area	શહેરીકરણપાત્ર વિસ્તાર; શહેર તરીકે વિકસાવવા યોગ્ય વિસ્તાર
Urban sprawl	શહેરી વિસ્તારનું અનિયંત્રિત વિસ્તરણ
Urchin voting	સગીર વ્યક્તિ દ્વારા મતદાન
User-friendly	વપરાશકારને/વાપરનારને અનુકૂળ હોય તેવું
(In) Usual course	સામાન્ય રીતે; રાબેતા મુજબ

Valedictory address	ବିଦାୟ-ପ୍ରବଚନ
Valid cession	(କା.) କାୟଦାମାନ୍ୟ ପରିତ୍ୟାଗ
Valid charge	କାୟଦାମାନ୍ୟ ଦୋଷାରୋପଣ
Valid session	(ବିଧାନସଭା, ସଂସଦନୀ ଭାବତମା) କାୟଦାମାନ୍ୟ ସତ୍ର
Valuable security	୧. (କା.) କିମତୀ ଦସ୍ତାବେଜ ୨. ଭଦ୍ରମୂଲ୍ୟ ବସ୍ତୁ
Valuation certificate	ମୂଲ୍ୟ-ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପ୍ରମାଣପତ୍ର
Value free assessment	ମୂଲ୍ୟ ନିରପେକ୍ଷ ଆକାରଣୀ
Value-in-account	ଢିସାଭ-ମୂଲ୍ୟ
Value-in-exchange	ବିନିମୟ-ମୂଲ୍ୟ
Value-in-use	ଉପଯୋଗ-ମୂଲ୍ୟ
Value loss	ମୂଲ୍ୟ-ହ୍ରାସ
Value of money	ନାଣାଂଜୁ ମୂଲ୍ୟ
Ventilate one's grievances	ଝରିଆଦନେ ବାଆ ଆପବୀ; ଝରିଆଦ କରବୀ
Veracity of a claim	ଦାବାନୀ ସବ୍ୟାର୍ଥ
Versatile	ଭଦ୍ରମୁଖୀ

Version	૧. ભાષાંતર; અનુવાદ ૨. પાઠ ૩. વૃત્તાંત ૪. (પુસ્તકની) આવૃત્તિ
Vexed issue	બહુચર્ચિત/વિવાદાસ્પદ બાબત
Vicarious authority	સોંપેલી સત્તા; સોંપેલો સત્તાધિકાર
Vicarious compensation	અવેજી વળતર
Vicarious liability	પ્રતિનિહિત જુમ્મેદારી
Vicious circle	વિષયક
Visible capacity	જ્ઞાત ક્ષમતા
Visible exports	પ્રત્યક્ષ નિકાસ
Visible imports	પ્રત્યક્ષ આયાત
Visible representation	દૃશ્ય રજૂઆત/નિરૂપણ
Vista	૧. વૃક્ષમાર્ગ ૨. દૃશ્ય ૩. પરિપ્રેક્ષ્ય ૪. (લા.) ક્ષિતિજ
Visual acuity	તેજદૃષ્ટિ; દૃષ્ટિ તીક્ષ્ણતા
Visual disability	દૃષ્ટિની ખામી

Visually handicapped	અંધ; નેત્રહીન; દષ્ટિહીન
Vital bearing	મહત્વપૂર્ણ અસર
Vital force	પ્રાણશક્તિ
Viz. (Videlicet)	એટલે કે; જેમ કે
Volition	૧. સ્વેચ્છા; સ્વેચ્છાએ લીધેલો નિર્ણય ૨. સંકલ્પશક્તિ
Voluntary Disclosure of Income Scheme	આવકની સ્વૈચ્છિક જાહેરાતની યોજના
Voluntary statement	સ્વૈચ્છિક કથન/નિવેદન
Vote by voice	મૌખિક મત
Voted expenditure	મતપાત્ર ખર્ચ
Vote-on-account	લેખાનુદાન
Vote-on-credit	પ્રત્યયાનુદાન
Voting by division	વિભાજનથી મતદાન
Vouch for	—ની પ્રતિજ્ઞા કરવી; ખાતરી આપવી; બાંધધરી આપવી
Vulnerable point	મર્મસ્થાન

W

Wage-price-profit spiral	વેતન-ભાવ-નફાનું ચક્ર
Waiver of privilege	વિશેષાધિકારનો ત્યાગ
War economy	યુદ્ધકાલીન અર્થતંત્ર/અર્થવ્યવસ્થા
Warfare	૧. યુદ્ધ; સંગ્રામ ૨. સંઘર્ષ
Warm reception	ભાવભીનું સ્વાગત; ભાવભીનો સત્કાર/આવકાર
War of nerves	આતંક યુદ્ધ; મનોવૈજ્ઞાનિક યુક્તિથી સામા પક્ષને ઉથલાવવાનો/ડરાવવાનો પ્રયાસ કરતું યુદ્ધ
Wasteful expenditure	દુર્વ્યય; ખોટું ખર્ચ
Watchdog	પ્રહરી; હિતપ્રહરી
Watering of capital	(વા.) (નવી અસ્કયામતો ઉમેર્યા વિના નવા શેર બહાર પાડીને) મૂડીવૃદ્ધિ કરવી
Water treatment	જલોપચાર
Well-founded	સબળ કારણો/પુરાવા પર આધારિત
Well-informed	બહુશ્રુત; જાણકાર
Westernisation; Westernization	પશ્ચિમીકરણ
Westernised	પાશ્ચાત્ય ઢબનું

Whereabouts	ઠેકાણું; પત્તો
Wherever applicable	લાગુ પડતું હોય ત્યાં ત્યાં
White-collar crime	ઊજળો/સફેદ ગુનો (માત્ર બુદ્ધિના ઉપયોગથી કરેલો-નાણાંની ઉચાપત જેવો ગુનો)
White-collar criminal	ઊજળો/સફેદ ગુનેગાર
White revolution	શ્વેત ક્રાંતિ
Wholesome food	આરોગ્યપ્રદ આહાર; પૌષ્ટિક ખોરાક
Who's who	વ્યક્તિપરિચય પુસ્તક
Wilful absence from duty	જાણીબૂઝીને ફરજ પર ગેરહાજરી
Wilful contempt	જાણીબૂઝીને કરેલો તિરસ્કાર/અનાદર
Winter crop	રવી પાક; શિયાળુ પાક
Wishful thinking	હકીકતનું મનોવાંછિત અર્થઘટન; ઈચ્છાપ્રેરિત વિશ્વાસ
With due regard to	—ના તરફ ઉચિત ધ્યાન આપીને; —ને યોગ્ય રીતે લક્ષમાં લઈને
With due respect to	—નો યોગ્ય આદર કરતાં
With effect from	—થી અમલમાં આવે તે રીતે
Within the Act	અધિનિયમની જોગવાઈઓની મર્યાદામાં રહીને; અધિનિયમની અંતર્ગત

Within the meaning of	—ના અર્થની મર્યાદામાં રહીને
With of without	—ની સાથે કે વિના; સહિત અથવા રહિત
Without assigning any reason	કોઈ કારણ આપ્યા વિના
Without delay	વિના વિલંબે; વિલંબ કર્યા વિના
Without fail	અચૂક
With regard to	—ના સંબંધમાં; —ના અંગે
With respect to	—ની બાબતમાં
With the intention of	—ના ઈરાદાથી; —ના આશયથી
Witness for defence	બચાવ પક્ષનો સાક્ષી
Witness for prosecution	ફરિયાદ પક્ષનો સાક્ષી
Word to word translation	શબ્દશઃ ભાષાંતર
Workable scheme	અમલયોગ્ય યોજના
Workaholic	કાર્ય-વ્યસની
Work force	કુલ કામદાર સંખ્યા; કામે લાગેલા અથવા ઉપલબ્ધ હોય તેવા કામદારોની કુલ સંખ્યા
Working majority	કાર્યકારી બહુમતી

Working Women's Hostel	વ્યવસાયી સ્ત્રીઓ માટેનું છાત્રાલય
Workmen's compensation insurance	કામદારો/મજૂરો માટે વળતરરૂપ વીમો
Works contractor	બાંધકામ કંટ્રાક્ટર
Worksheet	કાર્યપત્રક
Work-shy	કામ કરવા અનિચ્છુક; કામચોર
Work study	કાર્યાભ્યાસ
Writ of certiorari	(કા.) ઉત્પ્રેક્ષણ આદેશ
Wrongful confinement	(કા.) ગેરકાયદે કેદ/અટકાયત
Wrongful gain	(કા.) ગેરકાયદે લાભ/ફાયદો

X

Xenophobia	વિદેશી પ્રત્યે તીવ્ર અણગમો; અજ્ઞાતનો ભય
X-ray therapy	ક્ષ-કિરણ ઉપચાર/ચિકિત્સા

Y

Year in year out	વર્ષોવર્ષ; સતત
Years of discretion; Age of discretion	(કા.) કાયદામાન્ય વિવેકાધિકાર-વય; સમજણી વય

